

Стенографски дневник

НА

12. заседание

Четвъртък, 5 декември 1946 г.

(Открито в 15 ч. 30 м.)

Председателствували подпредседателите д-р Пенчо Костурков и Димитър Ганев.

Секретари: Йордан Чобанов и Рада Носва.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Предложение на народния представител Цветан Капитанов за отпечаване в специална брошура речта на председателя на Великото народно събрание Васил Коларов по правителствената декларация. (Приемане)	125
Отпуски	105	Дневен ред за следващото заседание	125
Читания	105		
По дневния ред:			
Разисквания по правителствената декларация. (Продължение)	105		
Говорили: Катя Аврамова	105		
Коста Лулчев	108		
Васил Коларов	115		

Председателствуваш д-р Пенчо Костурков: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

От заседанието отсъствуват следните г-да народни представители: Анастасия Вълкова, Ангел Коев, Ангел Крайчев, Андрей Михайлов, Андрей Пенев, Асен Стамболийски, Атанас Николов, х. Атанас Попов, Боно Митев, д-р Борис Ненов, Борис Бонов, Васил Кареджов, Венера Кличарова, Вичо Атанасов, Вълчо Цанков, Георги Йорданов, Грую Папучиев, Димитър Нейков, Димитър Павнов, Димитър Папайотов, Димитър Стоименов, Дойчо Чолаков, Доню Сербезов, Дочо Шипков, Емил Ангелов, Желязко Стефанов, Живко Живков, Запрян Запрянов, Иван Гергов, Иван Димитров, Иван Евтимов, Иван Ченос, Иван Бешев, Илиа Добрев, Камен Христов, Кирил Клисурски, Коста Крачанов, Кочо Бонев, Коум Славов, Кръстю Добрев, Марин Маринов, Михаил Неков, Неделчо Шарабов, Недялка Дугксга, Никола Певтичев, Николай Друмез, Цело Пеловски, Петко Кувин, Петко Деков, Петър Божинов, Петър Йочев, Петър Ковачев, Петър Сърбински, Савя Дълбоков, Спас Найденов, Стефан Цанов, Стою Неделчев, Стоян Гагов, Титко Черноколев, Тодор Тянев, Тодор Павлов, Тодор Драганов, Тодор Тихолов, Тодор Живков, Хафуз Генджев, Янчо Деведжиев и Янко Димитров).

Преди да пристъпим към дневния ред, има да направя следните съобщения.

Председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители: Борис Бонов — 2 дена, Георги Йорданов — 2 дена, Димитър Папайотов — 2 дена, Доню Сербезов — 2 дена, Иван Гергов — 2 дена, Камен Христов — 2 дена, Кирил Клисурски — 2 дена, Кочо Бонев — 2 дена, Петко Димитров — 1 ден, Петър Божинов — 2 дена, Спас Найденов — 2 дена, Стефан Димитров — 2 дена, Христо Пунев — 1 ден, Цветан Гаджовски — 2 дена, Стоян Божков — 1 ден.

Освен това следва да се разреши от Народното събрание отпуск на тия г-да народни представители, които влизат в състава на българската делегация за първия следвоенен всеславянски конгрес в Белград, а именно: Вълчо Чевенков, Добри Терпечев, Тодор Павлов, Васил Папучиев, Владимир Почтомов, Стела Благова, Георги Михайлов, Добрев, Живко Живков, Георги Божков, Христо Юруков, Атанас Биволарски, Кръстю Стойчев и Пекю Тягов.

Съгласно правилника, понеже отпускът е 20 дни, ще следва да бъде разрешен със съгласието на народните представители. Които г-да народни представители са съгласни да се разреши отпуск от 6 до 25 декември на поменатите народни представители, моля, да влигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпило е питане от кюстендилския народен представител Георги Василев до г-на министъра на търговията относно закупуването и изнасянето на плодовете и какво мисли да направи за в бъдеще.

Това питане ще бъде съобщено на г-на министъра на търговията и поставено на дневен ред.

Постъпило е питане от същия народен представител Георги Василев до г-на министъра на вътрешните работи относно арестуването на секретаря на кюстендилското околийско настоятелство на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков.

И това питане ще бъде съобщено на г-на министъра на вътрешните работи и поставено на дневен ред.

Присъствваме към първа точка от дневния ред:

Разискване по правителствената декларация — продължение на разискванията.

Има думата народната представителка Катя Аврамова.

Катя Аврамова (к): (От трибуната. Посрещната с ръкоплескания) Г-жи и г-да народни представители! Вземайки думата по правителствената декларация от името на парламентарната група на Работническата партия (комунисти), аз искам да се спра на тия пасажки от декларацията, които засягат половината от българския народ, а именно българските жени. Тая част от декларацията бе посрещната с възторжена радост от жените, защото за пръв път от висотата на тая трибуна и в една правителствена програма се отдели специално място, за да се подчертае делото на българската жена.

(В залата влиза председателят Васил Коларов, посрещнат с ръкоплескания от мнозинството)

Въпросът за действителното равноправие на жената и за нейното достойно място в цялостния обществен, културен и политически живот не е нов за нашата партия. Схващането за равноправието на жената легна в програмата на партията още при нейното основаване в края на миналото столетие от Димитър Благоев — Дядото. Партията разбираше и възпитаваше своите членове и своите членки и целия наш народ, че равноправието на жените и нейното освобождение не може да дойде по пътя на феминизма, откъснато от общите борби на народа, а само единствено с общото народно освобождение. И действително, 9 септември блестящо потвърди правилността и силата на тази наша политика.

Нашата партия, партията на Благоев-Димитров, водейки упорита и тежка борба в продължение на повече от половин век, със своето правилно отношение към жената създаде и възпита мнозинство кадри от жени, които със своята работа, борба и самоотверженост допринесоха не само за освобождението на жената, но и на целия наш народ. И не случайно в парламентарната група на Работническата партия има 35 жени. (Ръкоплескания)

В правителствената декларация се казва: „Оценявайки високо порасналата активност на жените, след като получиха заслуженото от тях равноправие, правителството ще направи всичко необходимо за най-широкото и благотворно участие на жените във всички области на нашия обществено-политически, стопански и културен живот“. Заслужиха ли тая преценка българските жени? Безспорно, заслужиха я. Те извоюваха своите права с дългогодишното си участие във всички борби на народа срещу реакцията и фашизма. В дългата верига на борбата жената достойно взема своя дял и наравно с мъжа, като нелегален политически работник и укривател, редактор и разпространител на вестници и позиви, стачник и сиботажник, като ятак и партизанин, тя отстояваше правата и свободата на народа. Днес никой не може да си представи героичното партизанско движение без активното участие и подкрепа на жената.

В тези борби жената понесе върховни изпитания и жертви. Ана Маймункова, редактор на в. „Работничка“, беше изгорена в пещите на Дирекцията на полицията през 1925 г. Същата годя Ана Гичева беше обесена пак там, а Вела Нисков падна в претопта с полицията в Русе, Мара Петева увисна на бесило в Шумен

през 1942 г., а имената на Йорданка Чанкова, Лиляна Димитрова, Вела Пеева и стотици други светли народни героини на българското съпротивително движение срещу фашизма и германската окупация вдъхновяват днес на трудов подвиг жените и младежта в отечественофронтовска България. Хиляди жени минаха през арести, лагери и затвори и претърпяха най-тежки инквизиции, и почти няма случай жена да се е огънала пред враговете на народа и да е изменила на народното дело. (Ръкоплекания от мнозинството) Фашистката полиция имаше най-префинени методи на инквизиция, но жената показа огромна морална и физическа устойчивост. Ето защо в правителствената декларация се казва, че българката заслужено получи своите права. Отечественият фронт правилно оцени заслугата на жените и на 17 септември 1944 г. в правителствената декларация бе прокламирано равноправието на жената. Само това единствено дело на отечественофронтовското правителство е достатъчно да очертае неговия високо демократичен и народен характер. (Ръкоплекания от мнозинството) Демократичността на един режим се мери с отношението, което той има към жената.

С признаването равноправието на жената Отечественият фронт я пригързва здраво към себе си и ѝ даде възможност да разгъне своите творчески сили и възможности, като направи от нея незаменима дейна сила в изграждането на Народната република. Българските жени се слятоха около историческото дело на Отечествения фронт и станаха здрава опора и гаранция за неговото довеждане до край.

Отечествената война, с която нашият народ изми позора от своето чело, легнат му от фашистките управници, и чрез която той се нареди до демократичните народи, жената прие като свое собствено дело. Неопценима е заслугата на жената тук. Тя участва с труда си и сърцето си в тая война. С хилядите ободрителни писма, колети и топли грижи българската майка, сестра и съпруга подпомогнаха бляскавата победа на Първа българска армия, най-силният аргумент днес пред мирната конференция.

Българските жени одобряват миролюбивата външна политика на правителството, и те виждат в негово лице единствения защитник и пазител на националните интереси на България, единствената гаранция за живота и бъдещето на своите деца. Ето защо те със свои собствени сили поддържат активно тази политика. Мястото, което зае българската жена в нашата общественост, и това, което беше направено от властта за нея, издигна високо престижа на страната ни и ѝ спечели много приятели в другите демократични страни. Чрез женската федерация 100 милиона жени от цял свят, в това число и демократичните жени от днешна реакционна Гърция са в защита на нашата справедлива кауза. (Ръкоплекания от мнозинството)

Българската жена прекрасно разбира, че солидна гаранция за изграждането на дълголетен и траен мир е осъществяването на славянското единство. Ето защо тя не на думи, а на дело участва в неговото изграждане. Когато братска Югославия изживяваше най-тежкия период в своето следвоенно закрепване, българските жени приеха и положили майчински грижи за 11.000 братски югославски деца (Ръкоплекания от мнозинството) и те вършеха това с високото съзнание, че градят братството между двата славянски народа и мира на Балканите. (Някои народни представители от мнозинството ръкоплекат)

Но Отечественият фронт не само призна равноправието на жената, но с цялата своя политика създава условия за действителното изравняване положението на жената с това на мъжа. Защото въпросът не се разрешава само с признаването формално равнопоставяне, а със създаването и гарантирането на условия, при които ще бъде възможно осъществяването на това равнопоставяне. Отечественофронтовските правителства досега с редицата свои мероприятия начертаха пътя, по който българката смело тръгна към това действително равнопоставяне. Така за нашата работничка лозунгът „31 равен труд — равна заплата“ след 9 септември е снет, тъй като той се осъществи, докато в много западни демократични страни той и днес мобилизира жените на борба в защита на своя труд. Българската селянка получи признание и оценка на своя труд, като ѝ биде признато с закон правото на пенсия, равна на тази, която получаваше мъжът — земеделски стопанин. Ето защо българските трудещи се жени от града и селото посрещат със спокойствие и доверие декларацията на правителството, че женският и младежкият труд ще се ползват, с особена закрила и насърчение.

Българските жени от града и селото посрещат също така с радост и с готовност за сътрудничество правителствената декларация в следния неин пасаж: „Правителството ще продължи с още по-голяма последователност и настойчивост провеждането на народната здравна и социална политика, особено в областта на грижите за майката и детето; то ще насърчава и подпомага всяка частна и обществена инициатива за строеж на жилищни сгради, за облекчаване жилищната криза“. Здравите основи на тия грижи са положени вече. Народното събрание миналата година гласува закон за здравна защита на майката и детето. По силата на този закон Министерството на народното здраве организира и ръководи всички грижи и мероприятия, които са свързани с здравната закрила на майчинството и детството: защита на бременната, родилката, кърмачката, изграждането на родилни домове, ясли, детски домове, градини и др. С задружните усилия на народ и държава при най-дейното участие и инициатива на жените се създават институти, които подпомагат и облекчават жената при отглеждане на нейните деца. До 9 септември в България имаше всичко 25 родилни домове, а днес те са 152, от които само 58 в градовете, а 94 в селата. Много родилни домове по инициатива на женски дружества са в строеж и подготовка. До 9 септември имаше само един детски ясли, а днес те са 116, и за първи път това ясли се открива сезонни детски ясли при земеделските трудово-кооперативни селашества в селата. Открит е и специален курс при Министерството

на народното здраве за сестри в тия ясли. През тези две години на отечественофронтовска власт се откриха и създадоха множество дневни детски домове. Почти при всички фабрики, където работят жени — майки с малки деца, са открити дневни детски домове. Създадоха се и такива за жените-чиновнички, занаятчийки и други трудещи се жени. През последния летен сезон в 2.400 села имаше детски летни градини. Много колонии и лагери прибраха децата през лятото на почивка в планините, край морето и реките. Увеличи се и броят на здравните домове и здравно-съветателните станции. Не можем да не споменем и закона за временното мобилизиране на санитарни лица, което даде възможност в много села да се открият лекарски участъци и се изпратят лекари и акушерки.

Народното събрание гласува закон за обществено хлебопроизводство и хигиенизиране на селото. Този закон урежда въпроса за построяването на комбинати: фурна, баня, пералня и други. Тия комбинати ще направят нашето село по-хигиенично и хрината на нашето село по-доброкачествена, а на селската жена ще спестят много труд, който тя ще употреби за децата си и за своето собствено издигане.

Оня ден г-н Никола Петков говори тук, че културата на Отечествения фронт се била затворила уж в тесните рамки на партийността. На това твърдение ние ще отговорим, че тъкмо след 9 септември културата разчупи тесните рамки, в които беше поставена, когато тя беше достойна само на една шепа избрани, и слезе до самия народ (Ръкоплекания от мнозинството), а науката стана достойна за децата на този народ.

Никола Петков (зНП): Затова ли ги изхвърляте от университета и училищата? Затова ли не ги пушате без о. ф. бележки? Недейте говори наизуст. Трябва да говорите истината. Вие сте жена. Никъде не допускат освен партийци.

Катя Аврамова (к): В новооткритите 120 нови гимназии (Ръкоплекания от мнозинството) се учат децата на народа, и то може би тъкмо децата на тия родители, които по-рано не можеха да стигнат до гимназията. („Браво!“ и ръкоплекания от мнозинството)

От опозицията: Не е вярно!

Никола Петков (зНП): През никой режим не е имало такива бележки.

Катя Аврамова (к): По-рано в единствения университет в София имаше от 8.000 до 9.000 студенти. Днес университети и висши училища има в пет града на страната. За много синове и дъщери на народа стана по-леко и възможно да получат висше образование и да се подготвят за служба на народа. Броят на студентите днес достигна до 30.000. („Вярно!“ и продължителни ръкоплекания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Влизат в училищата тези, които са с тройки, защото били партийци.

Катя Аврамова (к): Науката не може да бъде достойна на шепа хора. Науката трябва да бъде за народа и да служи само на народа. („Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): За народа — само с оф бележки!

Катя Аврамова (к): Срещу твърдението, че културата е станала тяснопартийна . . .

Никола Петков (зНП): Чисто партийна, не тяснопартийна. Има разлика.

Катя Аврамова (к): . . . аз ще приведа следните цифри: . . .

Никола Петков (зНП): Днес има професори без средно образование. Ето пред вас е професор без средно образование — нека да се покаже кой е.

Катя Аврамова (к): Само за първите шест месеца на тази година жените чрез своите дружества са изнесли 16.858 реферати на обществени, педагогически, здравни и научни теми . . . („Браво!“ и ръкоплекания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Народовластието го има на книга в селата.

Катя Аврамова (к): . . . изнесли са 6.584 вечеринки, . . .

Никола Петков (зНП): А-а-а, за вечеринки — може.

Катя Аврамова (к): . . . 16.906 народни седенки. („Браво!“ и ръкоплекания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Ако се касае за речи — четири милиона!

Катя Аврамова (к): . . . имали са организирани 376 женски хорова (Ръкоплекания от мнозинството), 134 библиотеки (Ръкоплекания от мнозинството), 290 стеновещници (Ръкоплекания от мнозинството), 56 курса за ликвидиране на неграмотността („Браво!“ и ръкоплекания от мнозинството), 215 курсове за шев, домакинство и готварство. (Ръкоплекания от мнозинството) Това, струва ми се, никой не ще нарече тяснопартийна (Ръкоплекания от мнозинството), а напротив масова културно-просветна дейност (Ръкоплекания от мнозинството), . . .

Никола Петков (зНП): Чисто партийна култура,

Катя Аврамова (к): . . . културни проявление за широките слоеве на българските жени, и то преди всичко в нашето българско село. (Ръкоплекания от мнозинството)

Но всичко това стана възможно благодарение на народната власт на Отечественния фронт. (Възгласи „Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството) Зигова и жените посрещат с задоволство правителствената декларация, че „Правителството ще положи всеотдайни грижи за развитието и развита на народната култура, . . .“

Един от опозицията: Със страх за живота на децата си. (Смях от мнозинството)

Катя Аврамова (к): . . . то ще подпомага със средства и насърчение всяка творческа дейност и всяка инициатива, които обогатяват народната култура и тласкат развитието в прогресивна насока.“ Вие знаете, че между българските жени има вече откривателка, и то пак селянка. (Ръкоплекания и възгласи „Браво!“ от мнозинството)

Българските жени подкрепят безрезервно стопанската програма на правителството, особено в тази част, в която се говори за обезпечаване прехраната на населението и борбата против спекулата с хляба на народа, както и обезпечаването с всички стоки от първа необходимост.

Никола Петков (ЗНП): Който ги няма никъде.

Катя Аврамова (к): Защото въпросът за прехраната е засяга много друго така отблизо, както българската майка.

Ние знаем, колко много трудности стоят пред нас и колко много усилия се изискват за осъществяване стопанската част на правителствената декларация. И тъкмо защото знаем, ние няма да скръстим ръце. (Възгласи „Браво!“ и ръкоплекания от мнозинството) Ние никога никому не сме се надявали, освен на своите собствени сили (Ръкоплекания от мнозинството) и с тия наши собствени сили ние ще стигнем да изградим щастливото бъдеще на българските деца. (Ръкоплекания от мнозинството)

Българските жени одобряват декларацията на правителството за бързата индустриализация на страната и за нейното електрифициране, но особено те са заинтересувани от машинизирането на селското стопанство.

Един от опозицията: Говорете от името на Комунистическата партия, а не от името на българския народ.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Катя Аврамова (к): Много селски жени вече разбраха и прегърнаха с любов идеята за кооперативното обработване на земите, защото уседеното и механизмирано кооперативно стопанство създава условия за действително освобождаване на българската селянка. (Ръкоплекания от мнозинството)

И колко странно звучи заявлението на г-н проф. Петко Стоянов, че той е работил дълги години за равнопоставеност на жената, а днес е против кооперативното стопанство в селото! (Ръкоплекания от мнозинството. Възражения от опозицията) Жените със своя инстинкт можаха да разберат повече, отколкото един професор! (Възгласи „Браво!“, „Вярно!“ и ръкоплекания и смях всред мнозинството).

Г-да народни представители и представителки. Ето защо българските жени дават безрезервна подкрепа на цялостната политика на отечественофронтовското правителство . . .

Един от опозицията: Това е лъжа!

Катя Аврамова (к): . . . и с презрение отминават опозиционните водачи, . . .

Елисавета п. Антонова (ЗНП): Дайте спокойствие на българската жена.

Един от мнозинството: Попадията се обажда.

Катя Аврамова (к): (Към Елисавета Попантонова) Не се ядосвайте! (Смях всред мнозинството) — . . . които със своето поведение недвусмислено показваха, колко им е присърце голямото и свето дело на българската жена. А те я след 9 септември доскоро твърдяха, че българските жени били тъмна, изостанала, непросветена маса, която не могла да се ползува от своите права. Нали те и днес защитават търновската конституция? (Гласове „Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството)

Един от опозицията: И това е заблуденне. И това е лъжа.

От мнозинството: Вярно е! (Ръкоплекания)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Катя Аврамова (к): Пък нека си спомним и друго. Не бяха ли те, които в дните на върховно напрежение на цялата нация, когато войските от I българска армия чертаеха нови хоризонти и отвоюваха нашата независимост и национална чест, се опитваха да организират майките и жените на тези български войници и под пораженския лозунг „Мир, хляб и народовластие“ подстрекаваха жените да искат връщането на войниците назад по домовете им? (Бурни ръкоплекания и гласове „Позор!“ от мнозинството. Възражения от опозицията) . . . но техните прелателски опити се развиха в здравото роголюбие на българските жени? (Ръкоплекания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Никола Петков (ЗНП): В канцелариите на Комунистическата партия ги организираха.

Един от опозицията: Всички комунисти тогава се пишеха милиционери. (Оживление)

Катя Аврамова (к): Ние си спомняме и друго. Същите те след 9 септември не нашепваха ли на ушите на жените, които с любов бяха приласкали югославските деца, провокаторската мисъл, че нашите деца уж били гладни и голи и нямамо защо да храним чуждите деца?

От мнозинството: Позор!

Катя Аврамова (к): Наистина, хубаво доказателство за славнофилство и за братски славянски чувства! (Ръкоплекания от мнозинството) Да говорим ли за по-късните провокаторски писания във вестниците им по разни поводи и случаи за това славнофилство?

Никола Петков (ЗНП): Да кажете нещо за Мара п. Рачева, която се хвърли в Дирекцията на милицията — защо се е самоубила, или по-право, кой я „самоуби“?

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни) Моля, не прекъсвайте.

Катя Аврамова (к): Българските жени до една са в Отечественния фронт и са негови най-верни поддръжници. (Гласове „Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството) Но, за да бъдем справедливи, обективни, можем да кажем, че и отатък (Сочи опозицията) има жени, само че не в черни забрадки, а с черни шапки и с демонстративно спуснати воали! (Ръкоплекания от мнозинството)

Един от опозицията: И Пола Драгойчева. (Глъчка)

Катя Аврамова (к): В същото време, когато нашите работнички проявяват невиджан в нашата история трудов героизъм, за да измъкнат по-скоро страната от стопанските затруднения; когато на родът с любов следи успехите на прекрасните трудови героини Маруся Тодорова, Марийка Стефанова, Олга Найденова и още много като тях, господа опозиционните водачи плачат в своите печални органи . . .

Никола Петков (ЗНП): Плачем за Мара п. Рачева.

Катя Аврамова (к): . . . и въстават против закона за трудово мобилизиране на безделниците. (Ръкоплекания и смях всред мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Плачем за момичето, което вие убихте в Дирекцията на милицията.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Катя Аврамова (к): Тук му е мястото да попитаме: познават ли господа опозиционните водачи какво нещо е трудово-културна бригада (Възражения от опозицията), колко пъти те организираха такива бригади в помощ на своите братя в селото (Възражения от опозицията); колко пъти те жънаха, копаха, отидоха да берат и да ният тютюн; колко пъти браха слънчоглед, колко пъти браха царевича, колко пъти безплатно шиха на нашите бедни жени и деца? Не, нито един път, защото те просто са против трудово-културните бригади. (Ръкоплекания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Един от опозицията: „Отец Паисий“ измисли тези бригади в селото!

Катя Аврамова (к): Много сте последователни демократи! — Но ние ще представим една проста сметка, която може да се реализира само благодарение политиката на отечественофронтовското правителство. През месеците август и септември жените са организирани чрез своите дружества следните женски бригади: Плевенска област — 127 (Ръкоплекания от мнозинството), . . .

Един от опозицията: Колко овци изядоха тия бригади?

Катя Аврамова (к): . . . Софийска — 2.161, Бургаска — около 300, Барненска — 91, Стара Загора — 496, Враца — 382, Пловдив — 304, . . .

Един от опозицията: Кажете, каква работа свършиха?

Катя Аврамова (к): . . . Русе — около 150, или всичко 4.388 женски бригади (Ръкоплекания от мнозинството), с общо участващи 65.864 жени.

Един от опозицията: Кажете, колко души се убиха в тия бригади? (Възражения от мнозинството)

Катя Аврамова (к): Тия жени са шили, низали тютюни, брали царевича и слънчоглед и са помогнали с много милиони лева на нашето стопанство. (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Катя Аврамова (к): Затова и българските жени особено възоржено одобряват принципа на народната власт: „Който не работи не трябва да яде“. (Протължителни ръкоплекания и възгласи „Браво!“ от мнозинството)

Един от мнозинството: Ха сега де!

Катя Аврамова (к): Но тук ние можем да очакваме едно възражение, че опозиционните водачи в изборите успяха да вземат гласовете на някои трудещи се жени.

От опозицията: А-а-а!

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Катя Аврамова (к): Възползувани от временните затруднения по прехраната и облеклото на нашия народ, възползувани от тъй наречения „нареден въпрос“, . . .

Никола Петков (ЗНП): Който е уреден чисто партийно!

Катя Аврамова (к): . . . който е временно явление в нашия стопански живот, те успяха да вземат гласовете на някои заблудени трудещи се жени. Те не пропуснаха да използват всички нередности, каквито е възможно да има и каквито бяха допуснати по разпределението и снабдяването и да използват частично недоброжелателство на някои жени в своята борба против цялостната политика на Отечествения фронт.

Един от опозицията: Така се оправдавате!

Катя Аврамова (к): Излишно би било, може би, да даваме прикери на обещания за премахване на купоните и за благодеяние веднага след 27 октомври, а също така и за доставените по незнания мътица и раздалени преди изборите на някои жени кърпи за глави и някои други работи. Или може би те пропуснаха да се възползват от психическото въздействие на атомната бомба и предстоящата, според тях, неизбежна война! Не, те и това не пропуснаха, но въпреки всички заплахи, отричане делото на Отечествения фронт, заблудите, клеветите, българската жена в своето огромно мнозинство е била винаги здраво сплотена около Отечествения фронт и с всички сили помага за осъществяване на неговата програма. (Ръкоплескания от мнозинството).

Г-да и г-жи народни представители! Българските жени очакват с пълно спокойствие, Великото народно събрание да гласува истински народна, демократична конституция, в която ще бъдат затвърдени веднаж завинаги правата на българската жена. Но българските жени искат, когато ще се привеждат съществуващи закони в съгласие с новата конституция, да се имат пред вид всички закони, които все още поставят жената в подчинение и неравноправно положение. Ние можем и сега да посочим някои такива закони, какъвто е законът за наследствата. Такива положения са допуснати и в закона за трудовите-кооперативни стопанства. Този са закони, които не позволяват да се даде на жената битово освобождение. Ние сме съвършено сигурни, че Великото народно събрание ще има пред вид изменението на тези закони.

Ние също така искаме от правителството още по-смело да привлече жените във всички области на нашия живот. Фактът, че почти всички оратори от мнозинството, които се изказаха, намериха за нужно да се спрат на въпрос за равноправието на жените, ни дава една сигурна гаранция, че това нещо ще стане. (Ръкоплескания от мнозинството).

Накрая аз си позволявам да изкажа уверението, че българските жени, които посрещнаха с радост декларацията на правителството, ще се сплотят още по-здраво около Отечествения фронт и ще дадат всичките си сили за осъществяване на тази програма. Те ще подкрепят новото правителство, защото то е правителство на Отечествения фронт и защото начело на това правителство стои най-верният приятел и защитник на българските жени д-р Георги Димитров. (Бурни ръкоплескания от мнозинството)

Да живее Отечественият фронт! (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи „Да живеет!“)

Да живеят демократичните български жени! (Ръкоплескания от мнозинството)

Да живее българският народ! (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи „Браво!“)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Има думата народният представител Коста Лулчев.

Коста Лулчев (сЛ): (От трибуната, посрещнат с бурни ръкоплескания от опозицията и със ставане на крака и възгласи „Браво“)

От мнозинството: Ей-й-й!

Коста Лулчев (сЛ): Уважаеми г-да народни представители! Декларацията на правителството дава повод да се направи преценка върху това, което е било, и върху мероприятията, които се предлагат за в бъдеще. Тя определя една програма и една политика. От тази декларация и от констатациите, които тя прави, ние сме доволни. Ние сме доволни, защото за пръв път в един официален акт от официално място с категорични констатации се призна правотата на позициите и разбиранята на нашата опозиция. (Ръкоплескания от опозицията. Ожигеление сред мнозинството).

Ако в правителствената декларация се казва, че трябва да се вземат мерки за пълното нормализиране на вътрешното и международното положение; ако в правителствената декларация се казва, че трябва да бъдат отменени редица мероприятия от миналото, които са създали мъчнотии и неприятности, ако в правителствената декларация се казва, че трябва да се направи всичко за смекчаване и премахване ограниченията в частната инициатива — е добре, това е, което опозиционните групи от две години насам говорят. (Ръкоплескания от опозицията) Ако в правителствената декларация по-

нататък се казва, че трябва да бъде утвърден строг ред и законност в нашата страна — това е потвърждение на първото искане на опозиционните групи. (Ръкоплескания от опозицията)

Ето защо ние считаме, че правителствената декларация признава правотата на разбиранята и на позициите, на които са застанали опозиционните политически групи у нас.

От мнозинството: Имаш грешка!

Коста Лулчев (сЛ): Едновременно с изслушването на правителствената декларация ние имаме възможност да чуем и един коментар върху тази декларация — коментар на първия оратор на комунистическата парламентарна група. Този коментар беше малко в противоречие с езика на правителствената декларация. Този коментар задълба твърде далече и коментаторът се почувства задължен да изстреля всичките си стрели против опозицията. В увлечението си стиде дотам, че увлече и министър-председателя. (Възражения и смях от мнозинството), и министър-председателят в един апострóf хвърли обвинение против опозиционните парламентарни групи.

От мнозинството: Лъжа ли е? (Глъчка)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Диню Тодоров (з): Света вода незамърсена!

Коста Лулчев (сЛ): Опозиционните парламентарни групи никога не са се изслушвали в чужди внушения. (Ръкоплескания от опозицията и смях сред мнозинството) Опозиционните групи взимат своите решения и определят своите действия единствено в защита на народните интереси (Ръкоплескания от опозицията, възражение от мнозинството) и на свободите на българския народ.

От мнозинството: Фашистките интереси.

Коста Лулчев (сЛ): Опозиционните парламентарни групи са тук по силата на един вот на българския народ, на българските избиратели, по силата на доверие на българските избиратели. (Ръкоплескания от опозицията) Не е истина, че опозиционните парламентарни групи имат зад себе си 1.200.000 гласа. Не е истина това! Истината е, че зад опозиционните парламентарни групи стоят 2.500.000 гласа („Браво!“ и ръкоплескания от опозицията, смях сред мнозинството).

Васил Мавриков (к): 5 милиона, 5 милиона!

Коста Лулчев (сЛ): И ако от избирателните урни можах да излязат само 1.200.000 гласа, това се дължи на изобретателността на администрацията и на ония, които произведоха изборите. (Ръкоплескания от опозицията) Обвинението, което министър-председателят хвърли, това обвинение ние сме го чували много пъти по митинги, по събрания, по доклади, по табели. Навън да се хвърли подобно обвинение то е обичайно, но когато от най-високото място на държавната иерархия се хвърля подобно обвинение, то трябва да бъде доказано.

Цола Драгойчева (к): Много трудно ли е да се докаже?

Коста Лулчев (сЛ): И ние се надяваме, и ние чакаме тук този въпрос да бъде обяснен.

Владимир Поптомов (к): Махзарите го обясниха!

Коста Лулчев (сЛ): Кой отвън внуши на министрите от опозиционните групи на 15 август 1945 г. да напуснат кабинета? (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Чърчил!

Друг от мнозинството: Тия, които ви плашат.

Цола Драгойчева (к): Онзи, който иска война!

Коста Лулчев (сЛ): Опозиционните парламентарни групи и техните представители са имали възможност един път в своята дейност от две години насам да се срещнат с представители на друга, на чужда държава, за да третират политически въпроси у нас.

Яни Янев (з): Закълнете се, г-н Лулчев! (Смях сред мнозинството) И вие искате да Ви повярваме, г-н Лулчев? Вие сте стар човек. (Смях сред мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): На 10 януари тук, в София, представителите на опозиционните групи имаха среща с помощник-комисаря на външните работи на Съветския съюз, г-н Вишински. (Смях и възражения от мнозинството. Само с него. Представителите на опозицията са третирали политически въпроси.

Димитър Димов (к): Българския народ не можете излъга!

Коста Лулчев (сЛ): Ние не счехоме, че това е външно отвън, защото г-н Вишински беше тук от името на представителите на външните министри на трите велики демокрации. Той употреби усилия да се постигне разбирателство по силата на Московското споразумение. Тия негови усилия ние ценим и ние сме благодарни на тия усилия, да се постигне едно разбирателство и едно спода-

зумение. Тия усилия не се увенчаха с успех. Висшата за това не е наша.

Един от комунистите: Лъжеш като обущар!

Коста Лулчев (сЛ): Декларацията на правителството иде в един момент на важни вътрешни и важни международни събития. Две големи събития са отбелязани в нашия политически живот впоследък. Това е провъзгласяването на народната република и изборите за VI Велико народно събрание на 27 октомври т. г.

Един от комунистите: Първо Велико народно събрание!

Коста Лулчев (сЛ): Провъзгласяването на народната република и ликвидирането с миналото монархично управление беше дело на еднородната воля на българския народ. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от комунистите: Без вас!

Коста Лулчев (сЛ): След всичко онова, което българският монархизъм даде на България, след всичките ония мъки и терзания, жертви и кръв, които той причини на България и на българския народ, друг изход и друго разрешение за българския народ нямаше. Идеята за републиката и борбата за републиката не е нито от днес, нито от вчера.

Диню Тодоров (з): Но не е ваша идея! Само че вие се съгласихте ешек-гиби.

Коста Лулчев (сЛ): Тя се носи още от първите времена на борбите за политическо освобождение на България. Тя беше идея на великаните на нашето предосвободително движение: тя беше идея на Ботев, тя беше идея на Раковски, тя беше идея на Левски.

Яни Янев (з): Кой предпочете монархия с цар, а не република с Димитров? На легионерите какво заяви Кръстю Пастухов? Няма равнищи тук — отговорете! Защо искаше да порасне царчето? Защо ви се виждаше малко? Кой коленичеше? Тези, които заявиха, когато Стамболийски падна, че „тиранинът падна“ и днес са при вас! („Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Един от опозицията: Вържете го!

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Яни Янев (з): Ето, погледнете (Сочи опозицията) там има комеданти от 9 юни. (Възражения от опозицията)

Коста Лулчев (сЛ): Аз чух онзи ден за този господин (Сочи Яни Янев), че е бил фашистки прокурор. (Ръкоплескания от опозицията)

Яни Янев (з): Ангел Държански е бил фашистки прокурор и таква като тебе. Нито един ден не съм бил фашистки прокурор, г-н Лулчев!

Коста Лулчев (сЛ): Вие възразявате дори и когато се твърди, че идеята за републиката е една идея на българския народ.

Един от комунистите: Не на Пастухов.

Георги Костов (к): Вие нищо общо нямате с българския народ.

Коста Лулчев (сЛ): Борбата против монархията, против българския монархизъм не е от днес. Още в първите времена на изграждане на свободната българска държава, българският народ реагира против опитите на монарха да суспендира конституцията и да вземе цялата власт в ръцете си. Против решенията на второто Велико народно събрание на 1 юли 1881 г., българският народ реагира. И макар че монархът получи пълномощия да управлява 7 години, под натиска на народното негодувание той трябваше да възстанови конституцията две години след нейното потъпкване.

Диню Тодоров (з): Нищо общо нямате с българския народ.

Коста Лулчев (сЛ): Оттам почва борбата на българския народ против монархизма. Българският народ реагира против всичките опити на българския монархизъм да всади в България личния режим и да потисне всяка свободна мисъл и всяко свободно политическо проявление.

Един от мнозинството: Вие на кой фронт бяхте?

Коста Лулчев (сЛ): Голямата борба на българския народ против монархизма взе един реален израз в V Велико народно събрание през 1911 г., когато земеделци и социалисти заставиха Фердинанда да се подчини на волята на българския народ (Ръкоплескания от опозицията), . . .

Един от земеделците: Г-н Лулчев! Къде бяхте вие на 9 юни?

Коста Лулчев (сЛ): . . . и когато му заявиха, че той не може да бъде там, където са избраниците на българския народ. (Ръкоплескания от опозицията) Българският народ води борбата против българския монархизъм, когато през 1913 г. той хвърли България в една сватобудническа война с нашата западна съседка.

Един от комунистите: И вие бяхте с него.

Коста Лулчев (сЛ): Българският народ води война и заедно с българския народ и социалисти, и земеделци водиха война против българския монархизъм, когато през 1915 г. той хвърли България на страната на Германия, против тежненията, против интересите, против чувствата на българския народ. (Ръкоплескания от опозицията)

Петър Анастасов (сЛ): А те доведоха Парвус.

Коста Лулчев (сЛ): Тъй върви последователно борбата против монархизма. Българският народ продължи борбата против българския монархизъм и през 1941 г. . . .

Един от земеделците: Защо прескачат 1923 г.? (Оживление сред мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): . . . когато той хвърли България на страната на тристранния пакт. Българският народ, и социалисти, и земеделци, протестираха против това предателство. (Ръкоплескания от опозицията) Когато на 12 декември 1941 г. българският монархизъм и подчинените нему верни управници . . .

Един от мнозинството: И Пастухов.

Коста Лулчев (сЛ): . . . обявиха война на Англия и Америка, Пастухов и социалистите, и земеделците протестираха против това предателство. (Ръкоплескания от опозицията) Това е истината.

Един от земеделците: На 9 юни 1923 г., г-н Лулчев, къде бяхте?

Васил Мавриков (к): По това време вие бяхте с фашистите в „Хладна почивка“.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Тъй вървя тежката борба против монархията и тъй вървя тази борба за републиката. Тук на това място, при различни случаи, най-типичният представител на монархията се е явявал и в най-гържествени случаи, той е бил срещан с лозунга: „Юли монархията, да живее републиката!“ (Ръкоплескания от опозицията) Тъй е вървяло.

Георги Костов (к): Само че не вие вдигахте тези лозунги. Бяхме заедно в една камара с Вас. Вие почитателно ставахте на крака и викахте „ура“ на цар Борис. Ние вдигахме лозунги, а вие бяхте оръдие на монархизма. (Ръкоплескания от мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): Това е една лъжа. (Ръкоплескания от опозицията)

Константин Русинов (к): Вие викахте „ура“ на монарха.

Коста Лулчев (сЛ): Ако вие сте били тук и ако сте честен човек, ще знаете, какво е било.

Константин Русинов (к): Като честен човек Ви казвам, че лъжете.

Георги Костов (к): Вие сте политически чапкънин.

Коста Лулчев (сЛ): Тогава за нас въпросът беше за републиката, а за вас беше въпрос на буржоазията, и вие не го поемахте. (Ръкоплескания от опозицията) Това, което е длъжност на Великото народно събрание днес, е да затвърди републиката и да установи една наистина свободна, независима демократическа народна република (Ръкоплескания от опозицията)

Д-р Михаил Геновски (з): Тази република е вече установена.

Коста Лулчев (сЛ): Тази република трябва да бъде установена с една конституция, която да гарантира върховните права на българските граждани. (Ръкоплескания от опозицията) Големите събития, които днес интересуват българския народ и които се развиват по начин да разрешават големите национални проблеми на България, са, които привличат нашето внимание в този момент и към които ние трябва да имаме едно отношение.

Когато в международните конференции се повдигна въпрос за наказанието на България като сателит на Германия — това трябва да бъде заявено — българският народ еднородно, и политическите организации, различни по разбираня, еднородно заявиха, че това ще бъде едно несправедливо наказание на България, защото българският народ никога не се е чувствувал и не е бил сателит на Германия. Политиката, която се провеждаше от монархизма, беше само негова политика. Никога българският народ не прие, не одобри, не прегърна тази политика на монархизма. (Ръкоплескания от опозицията, Възражения от мнозинството)

Един от земеделците: Тя беше по вашите разбираня.

Коста Лулчев (сЛ): Ето защо, когато се поиска едно наказание на България, с преместването на южната граница и с заемане на стратегически пунктове . . .

Един от земеделците: Това ви зарадва.

Коста Лулчев (сЛ): . . . нежа това да го заявим, целият български

народ се вдигна на крак и всичките негови политически представители протестираха. Това е истината. (Ръкоплескания от опозицията) И нека не се консултува с този въпрос, той не е нито партиен, нито групов, нито личен — той е голям национален въпрос, голям проблем за българския народ.

Ние считаме, че в този момент, когато светът се ориентира към една нова организация, когато се създава Организацията на обединените народи, аргументът за стратегични граници пада. Да бъде наказана България, като ѝ се наложат репарации, които не отговарят и са непоносими за нейните стопански възможности, ние считаме и считаме, че това е едно тежко наказание за българския народ, едно незаслужено наказание. И ние считаме също, че днес, когато се разрешават тези въпроси, българският народ има правото да поиска да бъде поправена една неправда, извършена спрямо него. Българският народ има правото да поиска, да настое, отнетата неправда, незаконно от България Западна Тракия да бъде възвръната на българския народ. (Ръкоплескания от опозицията)

Българският народ няма аспирации към никого от своите съседни. Българският народ е трудолюбив и миролюбив. Но българският народ има жизнена необходимост да има един прозорец на открито море, за да бъде в пряк контакт с всички европейски страни.

Ето това са въпросите, които днес възбуждат българския народ, и по тези въпроси ние трябва да бъдем в пълно единение с тежестта на народа.

Един от земеделците: А вие прочете на народа.

Коста Лулчев (сЛ): Трябва наистина и по тези въпроси да се чуват подмятания във Великото народно събрание! Какво направихме ние? Ние изпълнихме нашия дълг.

Владимир Поптомов (к): Клеветехте България.

Коста Лулчев (сЛ): Ние изпълнихме нашия дълг.

Един от мнозинството: Два махзара изпратихте.

Коста Лулчев (сЛ): Преди правителството да изпрати своя меморандум до конференцията, ние изпратихме нашия меморандум. Това направихме ние. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството)

Владимир Поптомов (к): Махзари изпрашахте.

Коста Лулчев (сЛ): Нашият меморандум носеше дата преди меморандума на правителството. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Именно махзарът носеше тази дата.

Друг от мнозинството: Само си издавате спатиите.

Коста Лулчев (сЛ): Овзи ден, на 21 ноември, когато Великото народно събрание гласува резолюцията до конференцията, тази резолюция беше единодушно възприета.

Гочо Грозев (к): Притиснати бяхте.

Коста Лулчев (сЛ): Седем дена преди тази резолюция Централният комитет на Българската работническа социалдемократическа партия — обединена . . .

От мнозинството: О-о-о!

Коста Лулчев (сЛ): . . . изпрати своята телеграма до конференцията . . .

Един от мнозинството: Партия на фашисти и легионери.

Коста Лулчев (сЛ): . . . и представителите на великите сили за защита на националните интереси на България. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от земеделците: Отделно действувате. Нека чуят вашите хора от там. (Сочи опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Такъв меморандум беше изпратен не само от нашата партия — такъв меморандум беше изпратен и от постоянното присъствие на Българския народен земеделски съюз. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Кой?

Коста Лулчев (сЛ): Никола Петков. (Шум)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Тъй ние изпълнихме нашия дълг. Тъй сме изпълнявали всички дългове си към българския народ и тъй сме били пълноценни в защита на неговите интереси и на неговите свободи. (Възражения от мнозинството)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Георги Босолов (з): Никога не сте ги защитавали.

Коста Лулчев (сЛ): В този момент България възлага надеждите си на ония, които редят големите мирови въпроси.

Един от мнозинството: Страх те е да кажеш за махзарите.

Коста Лулчев (сЛ): В този момент България наистина очаква от представителите на великите демокрации и от Организацията на обединените народи един справедлив, достоен и поносим за България мир. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: А вие прочете на усилията на правителството.

Коста Лулчев (сЛ): Всички онези, които способствуват за защитата на интересите на българския народ и за достигане на един справедлив и достоен мир за България, всички те имат нашата безрезервна благодарност. (Ръкоплескания от опозицията)

Министър Антон Югов (к): Но как да си обясним тогава, г-н Лулчев, разпространението на лъжливата реч на Бърнс? (Смях и ръкоплескания на мнозинството)

Един от мнозинството: Нещо за дъщеря си да кажеш?

Друг от мнозинството: Я кажете тази работа — защо дъщеря Ви я е разпространявала? (Оживление и смях сред мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): Не прави откритие г-н министърът на вътрешните работи.

Министър Антон Югов (к): Не е откритие.

Коста Лулчев (сЛ): Този въпрос да го зададете на г-н министъра на външните работи . . . (Ръкоплескания от опозицията) . . . и тогава ще видим кой е писал, кой е разнасял, кой е разпространявал и кой е провокирал с името на Бърнс. (Продължителни ръкоплескания и възгласи „Браво!“ и „Вярно!“ от опозицията)

Яни Янев (з): Кажете го Вие!

Един от мнозинството: Българският народ знае, кои са агентите, провокаторите.

Коста Лулчев (сЛ): Ще ги видим.

Яни Янев (з): Ние не претендираме за вашия патент на фалшификатори.

Коста Лулчев (сЛ): Фалшификатори?

Яни Янев (з): Да, фалшификатори на чужди речи.

Коста Лулчев (сЛ): И вие сте прокурор!

Яни Янев (з): Ние знаем кой е фашистки прокурор. С диверсии няма да можете да се измиете. Диверсанти! Фалшификатори!

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Ние възлагаме в този момент надеждите си на разбирателството и споразумението между големите. Всички онези, които се надяват на един разрыв между големите, . . .

Петко Куниин (к): Това сте вие.

Коста Лулчев (сЛ): . . . всички онези, които мислят, че едно разделяне на големите, които редят съдбините на света, ще доведе до една война, за да бъдат спасени някои — всички те са само врагове на човечеството. (Продължителни ръкоплескания на опозицията. Смях, възражения и гласове „Е-й-й“ от мнозинството)

Цола Драгойчева (к): Ние знаем кой плашеше с война.

Един от мнозинството: Кой пише за атомната бомба? Нали сте вие?

Гочо Грозев (к): Не се срамувайте!

Коста Лулчев (сЛ): България в този момент има да заяви, че тя е против всички авантюри и против всички завоевателни войни, (Ръкоплескания от опозицията) и че българският народ в този момент има една длъжност и ще прояви своето желание — той ще подкрепи всяко предложение и всеки проект за разоръжаване. (Ръкоплескания от опозицията)

Стела Благоева (к): А Чърчил?

Цола Драгойчева (к): Чърчил ще се разсъря.

Един от мнозинството: Тя, изглежда, си петият голем!

Коста Лулчев (сЛ): Аз бях желал, след тази малка декларация . . .

Един от мнозинството: Не беше малка.

Коста Лулчев (сЛ): . . . да преминем към положението вътре в страната. (Оживление сред мнозинството) Декларацията на правителството ни говори, че ще бъдат вземени мерки за уреждане на всички въпроси. Е добре, ние казваме: един въпрос стои за уре-

ждане, един голям въпрос стои за разрешаване, от правилното разрешение на който въпрос зависи вече разрешението на всичките други въпроси — това е, да се установи действително един режим на свобода и на законност в България. (Продължителни ръкоплекания от опозицията) Нека не се прикриваме в хубавите думи за свобода и за демокрация! Нека не се прикриваме! Няма свобода в оная страна, в която гражданите се делят на категории. (Ръкоплекания от опозицията) Или има свобода, или няма свобода!

Един от мнозинството: Няма свобода за фашистите.

Коста Лулчев (сЛ): Няма свобода в оная страна, в която властта има всичката възможност да посегне върху гражданина без право, без той да има провинение, без решение на един съд. (Ръкоплекания от опозицията и оживление и гласове „А-а-а!“ от мнозинството)

Его защо първият въпрос, който трябва да бъде разрешен — и правилно трябва да бъде разрешен — е този въпрос: за установяване на един режим на свобода и законност. (Ръкоплекания от опозицията) И ние чакахме първата заповед на новото правителство да бъде една заповед с която се спират всичките насилия и произволи в страната. (Продължителни ръкоплекания от опозицията) Тая заповед не дойде. И днес те продължават. Провинени в убийства и днес са свободни. Свидетели на тия убийства днес се привикват и се заплашват.

Вълко Червенков (к): Фалшификатори на речта на Бърнс са свободни.

Коста Лулчев (сЛ): Днес маса хора са напуснали местожителствата си.

Яни Янев (з): Вие заплашвахте българския народ.

Коста Лулчев (сЛ): . . . и търся покровителство на други места. Ние чакахме да бъде спряно всичко това. Вместо това, тия действия на властниците продължават.

Вие ни казвате в декларацията: ще бъде подкрепена и ще се вземат всички мерки, за да бъде подкрепена българската младеж — патриотичната българска младеж, вярната на народа българска младеж. Ние бихме рекли: стига търгуване с идеалите на българската младеж! Стига! (Продължителни ръкоплекания от опозицията) Българската младеж трябва да бъде поставена при условия да може свободно да се развива и свободно да може да служи на българския народ, да може свободно граждански и политически да се проявява.

Един от мнозинството: Защо я развращавате тогава?

Владимир Поптомов (к): За легионерите ли е дума?

Коста Лулчев (сЛ): Думата е за българската младеж;

От мнозинството: А-а-а!

Георги Костов (к): За Пастуховите ли легионери плачете?

Коста Лулчев (сЛ): . . . думата е за Българския земеделски младежки съюз, думата е за Съюза на социалистическата младеж.

От мнозинството: Ей-й-й!

Коста Лулчев (сЛ): . . . които днес са признати за легални организации.

Един от мнозинството: Легионерите са се събрали там.

Друг от мнозинството: Кюстендилските герои.

Коста Лулчев (сЛ): Позорно е за една страна, която иска да бъде за свободна и за демократична страна, знанията на младежта в тая страна да бъдат давани чрез оф-бележки. (Продължителни ръкоплекания и викове „Позор!“ от опозицията) Ако оф-бележки ще решават въпроса за достъпа на българската младеж в университетата и за даването ѝ университетска наука, по-добре е оф-бележки да дават направо науката и тогава въпросите ще бъдат разрешени. (Ръкоплекания от опозицията)

И днес са спрени органите на Младежкия земеделски съюз и на Съюза на социалистическата младеж. (Ръкоплекания от опозицията)

Един от мнозинството: На Хитлеровата младеж!

Коста Лулчев (сЛ): Дайте възможност, дайте условия на цялата българска младеж да получи образование, да получи възпитание и да бъде подготвена за големите задачи, които ѝ предстоят утре.

Един от опозицията: Надминаха фашистите по изключване на учениците.

Коста Лулчев (сЛ): Аз не бих могъл да се спра подробно на всичките констатации в декларацията на правителството, но искам да протестирам от това място против всички деяния на властниците, които непрекъснато продължават да налагат наказания без съд. В старата конституция, търновската конституция.

От мнозинството: А-а-а!

Един от мнозинството: Вашата конституция.

Коста Лулчев (сЛ): Нашата конституция, тя е търновската конституция! (Ръкоплекания от опозицията и гласове „А-а-а!“ от мнозинството)

Един от мнозинството: Вашата конституция, на царя конституцията!

Коста Лулчев (сЛ): Вие не се срамувате да опозорите най-великия политически акт на българския народ — търновската конституция. (Ръкоплекания от опозицията)

Един от мнозинството: Конституцията на царя.

Христо Пунев (сЛ): Държанка я нарекоха.

Коста Лулчев (сЛ): Както в търновската конституция, така и в проекта за новата конституция на Отечествения фронт, има постановление: не могат да се налагат наказания без съд.

Един от мнозинството: За вас нямаше, а за целия български народ имаше налагани наказания без съд.

Министър Антон Югов: Много скоро сте забравили какво беше, г-н Лулчев!

Коста Лулчев (сЛ): Тъй ли? Не съм забравил, г-н министре на вътрешните работи, но аз искам да кажа: една власт, която претендира да бъде власт народна, да излиза от името на народа, не може да си служи с фашистките закони! (Бурни и продължителни ръкоплекания и викове „Позор!“ от опозицията) Това искам да кажа, г-н министре!

Константин Русinov (к): Г-н Лулчев! Вие протестирахте ли, когато нас ни трепаха фашистите? В блоково време, когато аз бях тук депутат, Вие не протестирахте, а ги поддържахте тогава.

Коста Лулчев (сЛ): Понеже ми задавате лично въпрос, ще Ви кажа, че аз съм бил 18 години народен представител в това Народно събрание, но моя крак не е стъпил в двореца на българските царе. (Ръкоплекания и викове „Вярно!“ от опозицията) Но имаше други, които пръв път бяха избрани и намериха за необходимо пръв първия случай да отидат в двореца. (Ръкоплекания от опозицията)

Марин Шиваров (з): Г-н Лулчев! Вие не щете да слушате какво ви казваме, но щом търновската конституция казва, че не може никой да бъде наказан без присъда, кажете там на вашите приятели, кой уби Стамболийски. За тая конституция ли плачете?

Коста Лулчев (сЛ): Жалък е онзи, който джиросва всички престъпления на миналите режими върху конституцията. Вие не разбирате какво правите. Вие оправдавате авторите на тия престъпления, като прехвърляте вината върху конституцията. (Ръкоплекания от опозицията. Възражения от мнозинството) Не е виновна конституцията. Виновни са онези, които не прилагаха конституцията. (Ръкоплекания и викове „Вярно!“ от опозицията)

Но ако това е било в миналото, аз питам: защо има нужда да бъде то и днес? Защо има нужда?

Един от мнозинството: Защото има фашисти!

Коста Лулчев (сЛ): . . . в свободна и демократична България да съществува най-позорното наследство на фашисткия режим — лагерите? (Ръкоплекания от опозицията) Защо има нужда?

От мнозинството: Има, има.

Яни Янев (з): Има нужда, защото сте стари грешници.

Коста Лулчев (сЛ): Когато бяха запитани отговорни лица, какво има в лагерите, колко политически лица има там, беше отговорено: 45. 45! В тоя момент са повече. Аз говоря за лагер „Росица“ и за лагера „Куция“, не поменавам други. Аз ще чакам от г-на министър на вътрешните работи да ни осведоми по този въпрос. Но в тоя момент в лагера „Росица“ няма фашисти, а там има социалисти, там има земеделци (Гласове „Вярно!“ и ръкоплекания от опозицията), там има анархисти. (Ръкоплекания от опозицията. Възражения от мнозинството)

И когато чужди кореспонденти поискаха да видят, какво има в лагерите, направи се една маневра: всичките политически лагери бяха отведени на 7-8 километра далеч от лагера, за да кажат на чуждите кореспонденти: „Ето — няколко души“.

Един от опозицията: Позор!

Христо Пунев (сЛ): Югово изобретение.

Коста Лулчев (сЛ): Защо има нужда, кой наложи наказанието на тия хора, какво наказание е наложено на тия хора, за колко време тия хора са изпратени в лагер? Това никой не знае.

Петко Арабаджиев (зНП): Г-н Югов знае.

Коста Лулчев (сЛ): Стоят. Аз бих могъл да ви посоча цял списък. Ако г-н министърът на вътрешните работи се интересува, аз бих могъл да му дам този списък. Ето го! (Сочи го)

Петко Търпанов (зНП): Той го знае.

Коста Лулчев (сЛ): Да, знаа, че го знае. Кой наказва, кой изпрати и за какво изпрати в лагер например един скромен занаятчия от Габрово — Петко Паназов?

Един от мнозинството: Прононсиран фашист.

От опозицията: „Брей!“

Коста Лулчев (сЛ): Вие ще обвините целия български народ в фашизъм.

Един скромен занаятчия който не знае нищо друго, освен труда на своите ръце, грабнаха го от неговото семейство и го хвърляха в лагер 4-5 месеца вече. Кой съд го осъди за това?

Марин Шиваров: (з): Съден за черна борса.

Коста Лулчев (сЛ): Вие ще има да докажете това.

Министър Антон Югов: Е, габровците ще ви кажат това!

Коста Лулчев (сЛ): Габровците има много работи да кажат. И понеже се интересувате за Габрово, габровците ще трябва да кажат, кой и откъде и кога прибра златните монети от Габрово. (Ръкоплекания от опозицията)

Христо Пунев (сЛ): Ще кажат, кой обра габровските индустриалици. (Възражения от мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): Ние настояваме и искаме да се свърши с тая политика на наказания без закон и без съд. Аз знаа, че вие ще ми противопоставите един закон.

Министър Антон Югов: Има закон.

Коста Лулчев (сЛ): Има закон, и това е законът за полицията от 1938 г. (Ръкоплекания от опозицията)

И не прилича на едно правителство, което се таксува правителство на свободна и демократична страна, да си служи с законите на фашисткото минало. Не прилича!

От опозицията: Вярно е. (Ръкоплекания)

Коста Лулчев (сЛ): Ние искаме да престане разделението на българските граждани на категории. . . .

Димитър Котев (к): Животът ги е разделил.

Коста Лулчев (сЛ): . . . и продължението да бъде извършвано правилно и законно, продуктите и материалите да бъдат разделени без разлика на политически разбирания и убеждения на гражданите. (Ръкоплекания от опозицията)

Димитър Котев (к): И без саботорство.

Коста Лулчев (сЛ): Ние искаме, следователно, да се приложат препоръките в декларацията на правителството.

Яни Янев (з): Вие си изхабявате напрасно патроните. Вие се снабдявате направо от УНРРА.

Коста Лулчев (сЛ): Аз съм чувал и друг път такива подмятания, но аз знаа и друго — че обущата, които дойдоха от Америка, бяха обявени за неотговарящи на условията. Но най-напред народните представители от миналото Народно събрание се снабдиха с тия обуща. (Ръкоплекания от опозицията)

Яни Янев (з): Ама от български произход, не от чужди.

Димитър Котев (к): Вие взехте ли си сапуна, г-н Лулчев?

Коста Лулчев (сЛ): Аз се спирам и на още един въпрос — на въпроса за свободата на печата. И оми ден от отговорно място се манифестира: пълна свобода на печата в България! Кой каквото иска това ще пише! (Оживление сред мнозинството) Такава свобода съществува в България!

Димитър Георгиев (к): Такова нещо никой не е заявявал. Няма го историята! Такава декларация никой не е правял.

Коста Лулчев (сЛ): Забрави министърът, който правеше такива декларации, че над главата на печата стои един закон за защита на властта, който не позволява нищо да се пише.

Димитър Георгиев (к): За защита на народа.

Коста Лулчев (сЛ): Забрави министърът, че над главата на печата стои един закон за печата, който съхва всичко и който не позволява да се пише нищо.

Яни Янев (з): Това не погречи за фаншифициране речта на Бърис.

Коста Лулчев (сЛ): И понеже г-н министърът беше казал, че това са само няколко случая, когато е било погречено и когато са били спирани опозиционни вестници, аз искам да помена какво е било отношението към опозиционните вестници.

В продължение на една година ние имаме следните случаи:
На 16 декември 1945 г. в „Свободен народ“, брой 280 излезе без уводна статия и на мястото на уводната статия — клишетата. Нещо нямаше уводна статия.

На 22 декември 1945 г. в „Свободен народ“, брой 291, излезе без уводна статия и на мястото на уводната статия — клишетата.

Димитър Котев (к): Какво нещастие!

Коста Лулчев (сЛ): Не защото нямаше уводна статия.

На 31 декември 1945 г. в „Свободен народ“ излезе без „Положението“. И на мястото на „Положението“ — клишетата.

Не защото не беше написано „Положението“.

На 23 февруари 1946 г. в „Свободен народ“, брой 45, бе конфискуван и спрян.

На 18 април 1946 г. дружество „Стрела“ спря разпространението на в. „Свободен народ“, брой 79.

На 15 май 1946 г. дружество „Стрела“ не разпространи в. „Свободен народ“.

На 13 май 1946 г. в. „Свободен народ“ не излезе не по негово желание.

На 5 юни 1946 г. бе нападната редакцията на в. „Народно земеделско знаме“ и на другия ден бит редакторът на в. „Народно земеделско знаме“ народният представител Трифон Кунев (Ръкоплекания от опозицията)

На 11 юни 1946 г. дружество „Стрела“ не разпространи в. „Свободен народ“.

На 12 юни 1946 г. в. „Свободен народ“ не излезе не по собствено желание.

На 21 юни 1946 г. беше арестуван редакторът на в. „Народно земеделско знаме“ Трифон Кунев.

На 23 юни 1946 г. в. „Свободен народ“ излезе от печатницата и бе спрян в дружество „Стрела“.

На 25 юни 1946 г. в. „Свободен народ“ е спрян от прокурора.

На 18 юли 1946 г. в. „Свободен народ“ не излезе.

На 19 юли 1946 г. в. „Свободен народ“ беше конфискуван.

На 22 август 1946 г. беше арестуван редакторът на „Свободен народ“ Руен Буналов.

На 2 септември 1946 г. в. „Свободен народ“ беше спрян за 15 дни.

На 14 август 1946 г. в. „Свободен народ“ беше спрян за 3 дни.

Това е само в продължение на една година. И вие ще ми кажете: свобода на печата! Е, да, има свобода на печата. Свободен е един печат, свободен е да пише каквото иска и както иска. И от там ние учим много работи. Ние научихме изцяло лексикона на всички обиди, клевети, провокации, на всичко онова, което можеше да се хвърли против един или против друг. Няма нужда да се съобщава какво е положението в България и как сме ние. Достатъчно е хората да четат печата на Отечествения фронт и достатъчно е да слушат отечественофронтовското родно радио. (Ръкоплекания от опозицията)

Димитър Котев (к): Защо пишете в Белгия тогава?

Коста Лулчев (сЛ): Аз искам да се спра и върку изборите на 27 октомври.

В декларацията на правителството е казано, че изборите са станали при пълен ред и свобода. Не можеше другояче и друго да каже правителството. Но този пълен ред и тази свобода на изборите са едно петно в нашата политическа история. Никога избори в България не са произвеждани при тия условия, при които бяха произведени изборите на 27 октомври. (Ръкоплекания от опозицията. Възражения от мнозинството) Политическата история на България никога не е записала 22 убийства през време на избори. Това не е било никога досега. („Позор!“ Ръкоплекания от опозицията)

Яни Янев (з): Ако имаше терор, ти нямаше да бъдеш сега тук депутат.

Петко Търпанов (сЛ): Какво искаш, когато тук един министър на вътрешните работи в този момент се смее!

Коста Лулчев (сЛ): Кому бе необходимо, за да се докаже свободата и редът в изборите, позорната сцена между Кочнъво и Младово, Новозагорско? Кому бе необходимо това?

Министър Антон Югов: Да благодарим на народната милиция.

От опозицията: А-а-а!

Коста Лулчев (сЛ): Аз благодаря на народната милиция, че когато ставаха тия позорни сцени в Новозагорско народната милиция беше на страната на похитителите. Това е истината. (Гласова „Позор!“ и ръкоплекания от опозицията)

Една кандидатка за народен представител, едно младо момиче е нападната . . .

Яни Янев (з): Лъжа е.

Коста Лулчев (сЛ): Е, и това е лъжа!

Яни Янев (з): Ти лъжеш по начало.

Коста Лулчев (сЛ): Едно младо момиче е нападнато посред пътя, бито до забрава, пребито, смазано, със стрешена ръка. Яни се цяло посмивало. Единичното оправдание на похитителите е било: „Извинявайте, ние изпълняваме директива“. Кой даде тая директива?

От опозицията: „Позор!“

Коста Лулчев (сЛ): И кому беше необходимо това?

От опозицията: На Югов. Югов!

Коста Лулчев (сЛ): Кому беше потребен животът на Петър Калев от Лесковец? Кому беше потребен животът на един мирен гражданин и мирен кооперативен служител? На 1 ноември, след изборите, той е извикан в участъка и на сутринта, на другия ден рано изхвърлен безжизнен труп от участъка пред неговата къща. („Позор!“ и ръкоплекания от опозицията) И затова трябва да благодарим на милицията, нали? С инжекции той пребит гражданин е спасен. Животът му е продължен с два часа и в това време той е могъл да каже на близките си и на тия, които са били около него, кои са неговите убийци и побойници. Днес свидетелите се викат — и това г-н министърът на вътрешните работи трябва да го знае — и се предупреждават, че те не могат да казват това, което знаят по убийството на този мирен гражданин. („Позор!“ и ръкоплекания от опозицията)

Христо Пунев (сЛ): Черна огърлица!

Министър Антон Югов: Ще имате възможност да докажете тези неща.

Коста Лулчев (сЛ): И това ли отричате, г-н министре на вътрешните работи?

Министър Антон Югов: У нас има съдилища и вярвам, че те ще си кажат думата по всички тези неща.

Коста Лулчев (сЛ): Не само съдилищата, а и други си казва думата. Някой от тия, които нанесоха побоя над този мирен гражданин, получи наказание — отстранени са от партията. Това е наказанието, което са получили! Но и в този момент убийците на Петър Калев са свободни в Лесковец и свободно се движат.

От опозицията: „Позор!“ (Ръкоплекания)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни) Г-н Лулчев! Имате още пет минути.

Коста Лулчев (сЛ): Ще свърша. — Кому бе потребен животът на мирния гражданин от Белослатянското село Комарево? Кому бе потребен този живот? На 27 октомври, вечерта на изборите, след научаване резултата, една тълпа напада къщата му, влиза вътре, строчава лампата, измъква този гражданин оттам при пистолетите на жена, деца и близките, които са били там, и по един зверски начин е убит посред селото.

Министър Антон Югов: Това убийство не е политическо.

Коста Лулчев (сЛ): Те всичките не са политически! Те всичките станаха по време на изборите, преди изборите, в изборния ден и след изборите. Това е истината.

От опозицията: И по инструкция. (Възражения от мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): Аз искам само да добавя, че в тая група — не искам друга дума да употреба — която напада дома на този мирен гражданин, се мярка силуетът на една военна униформа. Какво прави този майор в това нападение на къщата на един български гражданин?

От опозицията: „Позор!“ (Ръкоплекания)

Министър генерал лейтенант Георги Дамянов: Той ще отговори за своите действия.

Коста Лулчев (сЛ): Аз не бих продължил да се спирам на този пункт, но понеже г-н министърът на вътрешните работи възразява, аз искам да му напомя следните случаи.

Министър Антон Югов: Ще Ви напомя и аз много работи.

Коста Лулчев (сЛ): Христо Иванов Ванев, от с. Стрема, Пловдивско, убит на улицата на 24 октомври т. г.

Стоян Петров Драганев — убит край гр. Елхово и захвърлен.

Петко Търпанов (сЛ): Убит от партийци.

Коста Лулчев (сЛ): Никола Иванов Николов, от с. Синитово, Пазарджишко — нападат и убит на 25 октомври 1946 г.

Иван Вълков, от с. Староселци, Новозагорско — убит в общината на същото село и трупът му изхвърлен на улицата.

Марин Кузманов, от Шумен — убит и изхвърлен на улицата.

Васил Нейчев, от с. Горно Вършиново, Пазарджишко — пребит с камъни и дървета и изхвърлен на улицата.

Иван Ценов Петров, от с. Лъджене, Ботевградско — намушкан с ножове.

Йордан Проичев, от с. Лъджене, Ботевградско — пребит от бой на 26 октомври т. г. (Възражения от мнозинството)

Димитър Илиев Даскалов, сдружен земеделец от с. Юнаците, Пазарджишко — пребит в общината на 26 октомври 1946 г.

Начо Калнянов, от Първомай — умрял от нанесения му побой на 28 октомври 1946 г.

Иван Сивковски, от с. Лъджене, Ботевградско — намушкан с ножове на 26 октомври 1946 г.

Петър Стоянов, от с. Младово, Новозагорско — умрял на 28 октомври 1946 г. вследствие побой.

Кръстю Зайков, от с. Желязно, Пловдивско — убит на 25 октомври 1946 г.

Асен Георгиев Магаранов, от с. Момина Клясура, Пазарджишко — позорно убит на 30 октомври 1946 г.

Кольо Кирков, от с. Белчено, Старозагорско — застрелян пред общината на 27 октомври 1946 г.

Янко Колев Янков, от с. Оборите, Старозагорско — починал след жесток побой на 26 октомври 1946 г.

Димо Джаков, от Лесковец — убит в участъка и хвърлен в ямата за погребение на животни.

Христо Сковеч от Лесковец — убит. Димитър Костадинов от село Радуил, Самоковско — убит. Петър Стайков Петков от с. Безозем, Пловдивско — убит на 2 ноември и хвърлен в Марица. Замфир Филипов, когото вчера погребяхме — убит по един зверски начин. (Народните представители от опозицията стават прави и викат: „Долу убийците, долу тиранията!“)

Димитър Цветков (зНП): В такива случаи министърът на вътрешните работи си дава оставката.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Никога политическата история на България, от най-старите времена, откакто съществува свободна политически България не е отбелязала такъв факт: 22 убийства по повод на изборите и през време на изборите. (Ръкоплекания от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни) Г-н Лулчев, свършвайте!

Коста Лулчев (сЛ): Свършвам. — Аз не говоря за побоищата, нанесени на кандидати за народни представители.

Министър Антон Югов: Може би ще кажете.

Коста Лулчев (сЛ): Ще кажа, ще кажа, г-н министре, стига да искате. Дайте ми възможност, и аз ще кажа.

Министър Антон Югов: Кажете няколко думи и за тях.

Коста Лулчев (сЛ): Аз ще кажа, че днес има и са тук кандидати със строшени ребра, кандидати със строшени крака, кандидати със строшени ръце. Аз не говоря за побоищата, нанесени на застъпниците; аз не говоря за изпъдените застъпници; аз не говоря за фалшифицираните избори.

От мнозинството: Ей-й-й!

Коста Лулчев (сЛ): Българският народ не познава такива повсеместни фалшификации при избори. (Ръкоплекания от опозицията)

Цола Драгойчева (к): Тогава: да живее Цанков и Хитлер! Така издиза.

Коста Лулчев (сЛ): Ще живее само свободният български народ! (Ръкоплекания от опозицията)

За да се види, какво става и какво е ставало по време на изборите, няма нужда повече да ви говоря, освен да ви посоча няколко случая.

Георги Игнатов Ваклев, роден през 1922 г., милиционер, от село Секирна, X милиционерски участък, записан в допълнителния списък на София под № 7, записан в допълнителния списък на София и под № 464. Гласувал, разбира се, и под двата номера.

Гочо Николов Шопски, роден в 1915 г., милиционер, от село Цървище, X милиционерски участък, записан в списъка под № 9, записан в същия списък и под № 465.

Георги Иванов Оджаски, роден през 1905 г., милиционер, от с. Литаково, X милиционерски участък, записан под № 10, записан и под № 463.

Гочо Лазаров Елков, роден през 1922 г., милиционер, от X милиционерски участък, записан под № 10, записан и под № 467.

Едни от опозицията: Те са хиляди.

Коста Лулчев (сЛ): Георги Пенев, роден в 1921 г., милиционер, записан под № 11, записан и под № 466 на същия списък. Използувал е, разбира се, и двата си номера.

Яни Янев (з): И това ако не е инсинуация!

Министър Антон Югов: Ще проверим.

Коста Лулчев (сЛ): Ще проверите. Аз затова го казвам — да се провери, за да го установим. Нашето желание е да се установят тези престъпления по изборите, за да се спре най-после с тях. (Възражения от мнозинството)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Защото единственият позав, който може днес да се отправи към правителството и към управляващите, е: стига, стига, стига кръв на българския народ! (Ръкоплекания от опозицията)

Яни Янев (з): Така приказвахте и след 9 юни. (Ръкоплекания от мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): Това, което трябва да стане. . .

Яни Янев (з): (Към опозицията) По същия начин той пръв казваше и след 9 юни. Прочетете речта му — и на него, и на Пастухов. Не ви е срам!

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Това, което трябва да стане и което ние чакаме от новото правителство — което не може да се оправдава, както в миналото, че няма всичката власт в ръцете си — то е: новото правителство да даде своята строга заповед да се спрат насилията и всички ония, които са прокудени от родните си места. . .

Цола Драгойчева (к): Геметовците.

Коста Лулчев (сЛ): . . . да се върнат и живеят свободно, като свободни граждани в свободна страна. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Цанков!

Коста Лулчев (сЛ): Това, което трябва новото правителство да направи, то е да пусне политическите затворници, осъдени за техните демократични разбирания (Ръкоплескания от опозицията) и да даде политическа амнистия на антифашистите, за да може да се въведе спокойствие, ред и мир в тая страна. (Ръкоплескания от опозицията)

Министър Антон Югов: Антифашистите са в затвора, а фашистите са тук! . . . Какво да правя!

Коста Лулчев (сЛ): Аз бих ви казал, г-н министре, къде са фашистите. Фашистите са само там, където се използват фашистките закони — там са фашистите! (Ръкоплескания от опозицията и гласове „Вярно!“) Без да мога да спра вниманието ви. . .

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Свършвам.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: 10 минути вече говорите повече.

Яни Янев (з): Нали Колю Петков се явяваше доброволен свидетел в Народния съд! А сега иска амнистия.

Коста Лулчев (сЛ): Без да мога да зачекна в малкото време, с което разполагам, и другите въпроси. . .

От мнозинството: А-а-а!

Коста Лулчев (сЛ): . . . надявам се, че по изборите и по това, което е станало по изборите, ние ще има да си поговорим, когато дойде да се разглеждат тук изборите, и да изнесем много повече от това, което аз изнесох сега тук.

Един от мнозинството: Всички криминални престъпления.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Ето свършвам. — Като приключвам, аз депозирам от името на опозиционните парламентарни групи. . .

Един от мнозинството: Колко са?

Коста Лулчев (сЛ): . . . на Българския земеделски народен съюз, на Работническата социалдемократическа партия — обединена, и на независимите интелектуалисти. . .

Един от мнозинството: А-а-а!

Коста Лулчев (сЛ): . . . в VI Велико народно събрание следната декларация: (Чете)

„Опозиционните парламентарни групи в VI Велико народно събрание считат, че в времето което преживява нашата страна, належаща необходимост за България и българския народ е, да бъдат ангажирани усилията на всички народни сили за извеждане страната от тежкото положение, в което се намира сега, резултат на престъпната и противонародна политика на минали управления и опустошенията от нахлулите окупационни германски войски“. . .

От мнозинството: Ей!

Министър Антон Югов: Слава Богу!

Коста Лулчев (сЛ): Много пъти има да викате „Слава Богу!“ (Смях в опозицията)

„Първите неотложни мерки са:

- 1) Да се направи всичко възможно за бързото сключване на мира, жизнена необходимост за българския народ.
2. Да се вложат всички усилия за подобряване условията на мира, за да бъде той един справедлив, достоен и поносим мир за България.
3. Да се направи всичко за премахване или намаляване репарационните тежести до размери, поносими за разстроеното стопанство и финансовите възможности на страната и народа“.

Яни Янев (з): От колко министерства имате нужда?

Коста Лулчев (сЛ): „4. Да се направи всичко за запазване на досегашните граници, цялостта на територията на държавата, за възвръщането на отнетата Западна Тракия и гарантиране свободен излаз на открито море — необходимо условие за стопанското възстановяване и развитие на страната.

5. Българският народ изразява открито решението и волята си да живее в мир и разбирателство с всички съседни народи и няма никакви агресивни намерения към никоя друга страна или народ.

6. България, свободна и независима, изразява готовността си да сътрудничи с всички демократични и свободолюбиви народи в ООН и ще подкрепи всички искрени предложения и проекти за разоръжаване.

7. Прогласяването на народната република е резултат на единдушната воля на българския народ и на дългите и тежки борби против монархизма и неговата политика в миналото, която причини три национални катастрофи.

8. Произведените на 18 ноември 1945 г., както и тези на 27 октомври 1946 г. избори, станали при нередовности, фалшификации, заплахи, терор и убийства, както и избраното като резултат от тях шесто Велико народно събрание, не изразяват свободната воля на българския народ. (Ръкоплескания от опозицията)

9. Жизнените интереси на българския народ налагат една искрена и приятелска политика към големите демократични народи победители, в единдушното, съгласието и разбирателството на които само може да се гарантира спокойното и правилно развитие и бъдещето на страната. Ето защо, трябва да се следва политиката на сърдечно приятелство със Съветския съюз и вечна дружба с братския руски народ (Ръкоплескания от опозицията); на установяване приятелски редовни връзки с западните демокрации — Съединените щати, Великобритания, Франция и всички други свободолюбиви и демократични народи (Ръкоплескания от опозицията); на най-тесни приятелски връзки преди всичко с нова Югославия (Ръкоплескания от опозицията) и другите балкански народи за окончателното и братско споразумение на балканските народи по всички въпроси.

10. Необходимо е да се създадат условия за спокоен и нормален политически живот, като се гарантират свободата и правото на българския народ и се спрат всички опити за политически, физически и морален терор, като се установят и гарантират всички условия за независимо, бързо и непосредствено правосъдие в България се превърне от подлейска в правова държава. (Ръкоплескания от опозицията)

11. Да се издирят и накажат всички, които са упражнили насилие върху гражданите, върху избирателите, и са извършили нередовности и фалшификации по време на изборите. (Ръкоплескания от опозицията)

12. Да се отменят изключителните закони и се гарантира пълна свобода на печата и на разпространението на опозиционните вестници, като се спрат и премахнат всички пречки за разпространяването им.

13. Да се анулират всички наказания на ученици и студенти, наложени по политически причини. (Ръкоплескания от опозицията) и се спре преследването им като опозиционери

14. Да се спрат наказанията без присъди. Да се освободят за държаните в лагери антифашисти и се премахнат концентрационните лагери за политически убеждения. Политическа амнистия за кабинета Муравиев (Ръкоплескания от опозицията). . .

От мнозинството: А-а-а!

Коста Лулчев (сЛ): . . . и за всички антифашисти политзатворници.

15. Да се вземат всички мерки, за да се организира продоволствието, разпределението на продуктите и материалите за всички граждани без разлика на политическа принадлежност.

16. Да се гарантира служебният стабилитет на държавните, общински и обществени чиновници, служачи и работници в частните предприятия, като назначаването им става с необходимия ценз и подготовка.

17. Да се създадат и гарантират условия за спокойно и правилно развитие на стопанския живот, за да се засили производството.

18. Да се положат всеотдайни грижи за подобряване на земеделското стопанство, като се спре незаконното и насилствено коопериране и отнемане на земите по закона за трудовите земеделски кооперативни стопанства и се подобрят и правилно провеждат законът за трудовата поземлена собственост, разпределението на нарядните стоки и реквизиции, данъчното облагане, трудовата повинност и определяне цените на земеделското производство.

Да се премахнат оф комитетите — политически и по предприятия. (Ръкоплескани от опозицията)

Цола Драгойчева (к): О-хо-о!

Коста Лулчев (сЛ): Да се възстанови общинското самоуправление (Ръкоплескания от опозицията), като се произведат избори за общински съвети.

20. Отделяне църквата от държавата и създаване на независима, свободна народна църква. Премахване на всички възможности, църквата да служи на партийна политика.

21. Създаване на бюджети реално уравновесени с разходи, които отговарят на народните нужди и укрепват основите на националния доход, които следват от действителните платежни сили на народа и на всеки отделен гражданин.

Такива бюджети може да даде само едно действително народно-властническо управление, което не унищожава блага, а ги създава с всяко свое действие. (Ръкоплескания от опозицията)

22. Създаване на една истинска народна демократична конституция, изградена върху принципа на разделяне на властите, при което ще се гарантира независимостта на цялата власт и ще се избегне съсредоточаването ѝ в ръцете на една партия, която би имала мнозинство във Великото народно събрание.

Новата конституция трябва да даде реални и трайни гаранции за политическите права и свободи, както и за частната собственост и правото на наследяване. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Коя частна собственост? ;

Коста Лулчев (сЛ): За установяване на една система, гарантираща свободите, спокойствието и благоденствието на българските граждани и издигане на народното стопанство е необходима власт, която да се ползува с доверието и подкрепата на българския народ.

Повенето от партиите, които съставляват новото правителство, не участваха в изграждането на истинския ОФ и в неговото историческо дело 9 септември 1944 г. Всички партии на това правителство отстъпиха от програмата и делото на ОФ. (Ръкоплескания от опозицията) Ето защо новото правителство не представлява истинския ОФ.

Истинско правителство на ОФ може да има, само ако се състави от политически организации и техните истински представители, които създадоха и изградиха ОФ и което би следвало неотклонно неговата програма, която бе прокламирана на 17 септември 1944 г. и в името на която се получи всенародното доверие и подкрепа.

Новото правителство няма това доверие на българския народ. (Ръкоплескания от опозицията)

Да живее българският народ! (Ръкоплескания от опозицията)
Да живее свободна, независима и народовластническа републиканска България! (Продължителни ръкоплескания от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Коста Лулчев (сЛ): Един последен пасаж от декларацията на правителството, въпреки всичко, говори за сътрудничество. Въпреки всичко! Аз трябва да заявя: ние сме тук, за да сътрудним...

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Моля Ви се, г-н Лулчев!

Коста Лулчев (сЛ): Свършвам. — ... за да сътрудним в изграждането на един ред и законност и за гарантиране свободите на българските граждани. Ние сме тук, за да се създаде една конституция наистина републиканска и демократична на свободния републикански и демократичен български народ. Всяко мероприятие на едно правителство, което ще има да допринесе за задржаване свободите и правата на българския народ, ще бъде прието от нас, ние ще бъдем зад него и с него. Но сътрудничество може да има, само ако по пътя между опозиционните парламентарни групи и групите на правителството се премахнат всички пречки. Трябва най-напред да се измие кръвта на българските избиратели и тогава да сътрудним с него. (Народните представители от опозицията стават прави и продължително ръкоплескат)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Има думата народният представител и председател на Великото народно събрание г-н Васил Коларов.

Васил Коларов (к): (От трибуната. Посрещнат със ставане на крака от всички министри и народни представители от мнозинството и с продължителни ръкоплескания)

Г-да народни представители! Мнозинството на Великото народно събрание издуша с най-голямо спокойствие речите вече на трима опозиционни лидери, въпреки че в тези речи се съдържаха не малко провокационни изрази по отношение на правителството на Отечествения фронт и на мнозинството. Това опозиционният печат го приписва на уж „съкрушителния характер“ на речите на тези опозиционери, които „заставили“ мнозинството да „замълчи“, „обезвръжили“ го и то „не знаело“ какво да отговори. Мнозинството наистина не апострофира онзи ден лидерите на съединената опозиция. С това мнозинството даде: доказателство за политическа зрялост и за държавническа дисциплина. (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Вярно!“) То даде и доказателство, че умее да пази престижа на Великото народно събрание в противовес на цяла редица хулигански кръсци от тая страна (Сочи на опозицията), каквито, например, имаха място днес, когато нашата почетна народна представителка изнесе с една простота и искреност големите завоевания на българската жена и на българския народ в областта на културата под режима на Отечествения фронт. (Ръкоплескания от мнозинството)

Прочее, нека да бъде ясно, че мнозинството ще съумее да запази престижа на Великото народно събрание, против всякакви опити да се саботира неговата дейност и да се нарушава неговият ред.

Г-н Никола Петков — както трябва да се очаква, отхвърли абсолютно декларацията на правителството, една декларация, която целият български народ посрещна с пълно удовлетворение и искрена радост, защото тя му рисува без всякаво преувеличение и без скриване недостатъците истинското положение на България и открива пред него най-светла и радостна перспектива. Петков и неговите привърженици, разбира се, биха изменили на себе си, ако те и в този въпрос не се отделиха рязко от народа, ако не заставаха на противната страна, ако не кажеха на черното бяло и на бялото черно.

Един от опозицията: Това е наша работа.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Така е с господата от опозицията. Те са неясни, те излизат във от кожата си, когато народът се радва, когато той тържествува, когато той се надява на по-добро. И по-късно, те погриват ръце от доволство, когато нашата страна е атакувана най-неправедливо и когато нашият народ е огорчен от тези атаки.

Един от опозицията: Това не е вярно. От Вас не очаквахме такава реч.

Васил Коларов (к): Аз ви слушам с най-голямо внимание и веднаж не ви прекъснах. Имам право да разчитам и на вашето търпение.

Г-н Никола Петков направи резерва по един въпрос, по външната политика на правителството. С тая политика — заявя той — в общи черти той е съгласен. Но той направи тази резерва не за да засили позицията на нашето правителство, а за да го атакува още по-силно, за да го обвини в най-голямото престъпление, а именно, че то злепоставило България, че то не е съумяло да защити нейните жизнени интереси и че благодарение на него България не могла да склучи един справедлив и почтен мир. Г-жи и г-да! Защо не представители! Заедно с вас от мнозинството, заедно с огромното мнозинство от българския народ, аз трябва да протестирам решително против тая клевета и аз трябва да я опровергая най-категорично, защото въпреки злокобното пророчество на разни оракули от опозиционния лагер, външната политика на Отечествения фронт, на правителството на Отечествения фронт, се увенча с един крупен успех. (Бурни ръкоплескания и гласове „Вярно!“ от мнозинството)

Г-жи и г-да! Трима оратори, лидери на опозицията, говориха от тая трибуна. Те говориха за това, което те желяели на България. Но те пропуснаха да кажат, че в тоя момент политиката на нашето правителство е увенчана с един крупен успех: границите на България са обезпечени. (Бюрото, министрите, народните представители от мнозинството стават прави, бурно ръкоплескат и викат „ура!“)

Вълко Червенков (к): Вижте ги (Сочи опозицията), седят, но се радват. Българи!

Цола Драгойчева (к): Защото няма да има война на България. (Глъчка)

Вълко Червенков (к): Как не ви е срам, бе?

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители! За пръв път след една нещастна война, в която България биде въввлечена от престъпни управници, след едно поражение, България излиза с непокътната територия. (Ръкоплескания от мнозинството) Нейната територия е непокътната, въпреки хищния вой на гръцките шовинисти.

Цола Драгойчева (к): И клеветите на нашите типове.

Георги Костов (к): Техни приятели.

Коста Лулчев (сЛ): Ваши приятели.

Васил Коларов (к): Не забравяйте, че гръцките шовинисти бяха мобилизирали огромни сили в защита на своите хищнически апетити; не забравяйте, че в Америка беше създаден един комитет в защита на гръцките претелци, в който влизаха сенатори, конгресисти, владци, бивши министри, банкери, ръководители на търгове и пр. и пр. И тоя комитет искаше, настояваше пред нашите победители да бъде нашърбена територията на България. Не забравяйте, че гръцките шовинисти предприеха един грозен поход срещу нашата страна, използвайки миналото на Елада и обстоятелството, че Гърция в изтеклата война беше на страната на съюзниците. Е добре, въпреки всичко това, нашата кауза победи. Въпреки всичко това... („Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Г-н председателю! Още миналата година, месец октомври 1945 г. г-н Бърнс в Лондон заяви...

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): ... границите на България са обезпечени. Г-н Петков! Аз Вас не Ви прекъснах. (Един от квесторите отива при Никола Петков и се опитва да го застави да не възражава. Народните представители Недялко Атанасов, Коста Лулчев, Христо Пунев и др. от опозицията се противопоставят. Глъчка)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Продължително звъни)

Никола Петков (зНП): Не можете да ми попречите да кажа, че още миналата година в Париж заявиха, че българските граници няма да бъдат изменени. Това не е никаква успех. Вие бяхте в Париж. На Вас се каза и от Съветския съюз, и от г-н Бевин, че българските граници няма да бъдат изменени. Как можете да говорите такава неистина? Не спекулирайте с това.

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители! Аз с голямо присърбие трябва да констатирам, че след като преди няколко минути г-н Лулчев тук се кълна в защита на българската кауза, лидерът на опозицията няма куража и доблестта да признае на българското правителство онова, което действително е негова заслуга. („Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството. Силни възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Това е заслуга преди всичко на българския народ, организиран в Отечествения фронт.

От опозицията: А-ха!

Васил Коларов (к): Българският народ през време на цялата война се съпротивлява най-решително срещу политиката на нем-

тките оръдия. Българският народ участва във войната против Германия, въпреки пасифистическите и други агитации на геме-товци и техните приятели. (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Никола Петков (зНП): Ако имаше такава работа, Гемето щеше да бъде даден под съд, а г-н Югов му позволи да отиде в странство.

Васил Коларов (к): На второ място, заслуга на българското правителство е, че осигури поддръжката на могъществения Съветски съюз.

От мнозинството: Да живее! (Бюрото, министрите, народните представители от мнозинството стават прави, продължително ръкоплекат и викат „Ура!“)

Райко Дамянов и Цола Драгойчева (к): Да живеят нашите освободители!

Никола Петков (зНП): Да живее генералисимус Сталин. (Народните представители от опозицията стават прави и ръкоплекат)

Васил Коларов (к): Лицемерие. — Българското правителство със своята политика съумя да осигури най-енергичната поддръжка на всички славянски народи на мирната конференция. (Бюрото, министрите и народните представители от мнозинството стават прави, продължително ръкоплекат и викат „Вярно!“) Българското правителство със своята политика съумя да спечели на страната на българския народ широки слоеве от демократичната общественост на Запад. („Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството)

Г-жи и г-да народни представители! Каква разлика от положението на победена България в 1918—1919—1920 г. и днес!

От опозицията: А казахте, че сме съвоюваща страна.

Коста Лулчев (сЛ): Вие тогава бяхте с Германия. Доведохте Парвус.

Васил Коларов (к): Г-да! Аз на вашите провокации няма да отговарям. Недостойно е на Вашата бяла брада да излизате с подобни лъжливи твърдения.

Коста Лулчев (сЛ): Не е ли вярно, че вие доведохте Парвус?

Васил Коларов (к): Няма да се поддам на вашите провокации.

Коста Лулчев (сЛ): Вие го доведохте и вие му устроихте митинг в „Нова Америка“.

Васил Коларов (к): Вашата цел е да попречите на моята реч, която ще трябва да ви разобличи пред българския народ. („Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Само едно: за достоинството на мястото, което заемате, да не правите политика с националните интереси!

Васил Коларов (к): Не ме прекъсвайте! Г-н Петков! Във Ваш интерес е да не ме прекъсвате!

Никола Петков (зНП): Съгласен съм, но и вие няма да правите партийна политика с външната политика на България. (Ръкоплекания от опозицията) Вие сте председател на Българската република, вие сте държавен глава!

Петко Куниш (к): Не можете да пречите тук! Седнете там. То не е твоя работа! Разбираш ли?

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители! Ние имаме основание да се надяваме, че България няма да бъде натоварена с прекомерни репарации. (Ръкоплекания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Вярваме, че няма да бъде натоварена.

Васил Коларов (к): Ние имаме основание да вярваме, че и другите клаузи на мирния договор ще бъдат съвместими с националната независимост, честта и жизнените интереси на българския народ. (Ръкоплекания от мнозинството)

Ние не бива да подценяваме, да не дооценяваме един друг крупен успех на българската национална кауза. Думата е за тракийския въпрос. Пред мирната конференция нашата делегация излезе не само да защити нашата територия от хищнически посегателства, но и да обоснове ненарушването, неотменимото право на българския народ и на България, да бъде изправена голямата несправедливост, извършена по отношение на нея след първата световна война — да получи обратно Западна Тракия и заедно с нея излаз на Егейско море. (Ръкоплекания от мнозинството)

Уважаеми г-жи и г-да! Тракийският въпрос, нашата делегация, по инструкциите на българското правителство, го постави на зелената маса. Той днес — ние знаем — няма да бъде разрешен.

Коста Лулчев (сЛ): А трябва да бъде разрешен.

Васил Коларов (к): Той вече е поставен и той не може да получи друго разрешение, освен такова, каквото диктуват справе-

ливите интереси на българския народ („Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството) Заслуга на нашето правителство е, че то съумя да изнесе пред цялата международна общественост аргументи в полза на българската национална кауза.

Никола Петков (зНП): Това направи Стамболийски още на Генуезката конференция.

Васил Коларов (к): Ние сме щастливи да констатираме, че не се намери нито един противник, който да обори сериозно несъкрушимите аргументи в полза на българската кауза. (Ръкоплекания от мнозинството) Българската кауза е призната като една справедлива кауза.

Никола Петков (зНП): Тя беше призната още на Генуезката конференция.

Васил Коларов (к): Ако днес по редица международни съображения България не може да бъде удовлетворена, то въпросът за Тракия остава открит и той не може да получи друго разрешение, освен в полза на България. (Ръкоплекания от мнозинството)

Аз ще ви цитирам... (Възражения от опозицията) Моля, не ме прекъсвайте. Аз защитавам българската национална кауза. (Ръкоплекания от мнозинството) — Недавна се появила редица статии в английския печат. Между другото появи се статия от известния лейбъристски политик и журналист Филип Прайс във в. „Манчестер Гардиан“ от 27 ноември. Прайс, който, безспорно, представлява една значителна част от мнението на английската лейбър-парти, настоява, шото западните сили да се занимават с въпроса, „до къде могат да идат, за да задоволят българското искане за излаз на Егейско море“. („Браво!“ и ръкоплекания от мнозинството) Прайс казва, че ако се погледне със симпатии на това славянско искане за открито море, много мъчнотии ще се избегнат, тъй като „славяните ще достигнат Егейско море рано или късно“. (Ръкоплекания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Правителственият печат изпсува г-н Прайс, защото каза, че в България няма свобода. Същият г-н Прайс вие го изпсувахте.

Васил Коларов (к): Това е диверсия! Аз защитавам тук националната кауза на България.

Никола Петков (зНП): Съгласен съм.

Васил Коларов (к): И ще ви кажа още: когато в Париж защитавах правата на България за излиз на Егейско море, противниците ми привеждаха вашите аргументи, че в България нямало свобода.

От мнозинството: Позор! У-у-у!

Никола Петков (зНП): Фактите, които съществуват в България. Познават страната.

Васил Коларов (к): Крупен успех на външната политика на правителството на Отечествения фронт са редовните дипломатически връзки и приятелски отношения на първо място с великия Съветски съюз и с всички славянски страни; (Ръкоплекания от мнозинството) на второ място с всички балкански страни, с изключение на Гърция; (Ръкоплекания от мнозинството) с западните и северните европейски страни, начело с Франция; (Ръкоплекания от мнозинството) с испанската народна република. (Възгласи „Да живее“ и ръкоплекания от мнозинството) В Североамериканските съединени щати (Ръкоплекания от мнозинството) ние имаме политическо представителство. Ние имаме основание да вярваме, да се надяваме, че, след благополучното приемане на мирния договор, ще бъдат окончателно нормализирани нашите отношения и с Америка, и с Англия. (Ръкоплекания от мнозинството)

Ние мислим, че е невъзможно, шото една лейбъристка Англия да не оцени нашата добра воля да бъдем приятели на великия английски народ и да не признае правото на българския народ да си урежда вътрешните дела според своето разбиране и според своите традиции, в съгласие с Ялтската декларация. (Възгласи „Вярно!“ и продължителни ръкоплекания от мнозинството)

И в туй отношение аз ще ви процитирам това, което писа меродавният английски орган „Таймс“ в уводната си статия от 12 ноември 1946 г.

„В Румъния и България — писа той — има опасност Великобритания да бъде въввлечена все повече в една вредна за интересите ѝ политика на открита опозиция против установените правителства без намерението и възможността да предложи нещо друго. Докато подобно поведение няма с нищо да промени положението, то ще послужи само да предизвика неприязън към Великобритания в Запада от страна на заинтересуваните правителства...“

Трезви гласове сред управниците на лейбъристката Англия се вдигат все повече и повече и ние се надяваме, в най-близко време да можем да поздравим нашата млада Народна република България с нормални отношения с Великобританското лейбъристко правителство.“ (Продължителни ръкоплекания от мнозинството)

Аз имам тук огромен материал, който доказва, че във всички страни на Запад растат симпатиите на общественото мнение към нова демократическа България. И това е безспорно един успех на правилната политика на правителството на Отечествения фронт. (Възгласи „Браво!“, „Вярно!“ и продължителни ръкоплекания от мнозинството)

Кампанията на гръцките шовинисти се провали. Клеветата ѝ не хвана дикши. И до тоя момент из Атина се разпространяват най-клеветнически слухове за агресивно отношение на България към Гърция, за преминаване на гръцки чети откъм България. Всичко това беше предназначено да повлияе на общественото мнение на Запад. То беше предназначено да повлияе на четирмата министри, които трябваше да решат окончателно въпроса за територията на България.

Е добре, решението е произнесено. Решението е в полза на България, против гръцките шовинисти-реакционери. (Ръкоплескания от мнозинството)

Но и сега — казва се в декларацията на българското правителство — българският народ, водушевен от миролюбиви и добри чувства, протяга ръка за разбирателство с гръцкия народ. (Ръкоплескания от мнозинството).

В правителствената декларация се подчертава желанието на българското правителство да поддържа приятелски отношения и с Турция, обаче това негово желание не намира отзвук в известна част на турския печат, който се опитва да помогне на гръцкия поход за заграване на българска територия. Печалното е, че, ако са верни съобщенията на печата, и турският премиер-министър е станал проводник на гръцката клеветническа кампания срещу България.

Смешни са и жалки заявленията на Никола Петков от тая трибуна, че българското правителство повредило на националното дело на България, . . .

Никола Петков (зНП): Такива думи не съм казал, г-н председателю, моля да цитирате точно.

Васил Коларов (к): Аз точно цитирам.

Никола Петков (зНП): Казал съм, че непредставителността на българското правителство и нежеланието му да стане представително, така както искаше и Съветският съюз, не позволиха на българското правителство да защити националната ни кауза. Моля Ви се, Вие сте много почтен човек, за да не цитирате погрешно. (Ръкоплескания от опозицията)

Васил Коларов (к): Думата ми е за българското правителство, такова каквото е, . . .

Никола Петков (зНП): Аз не съм казал никога такива думи.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): . . . че то провалило българското национално дело.

Никола Петков (зНП): Не е вярно. Това не е казано никога път от мен.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Та цялото Народно събрание слуша Вашите заявления, Вашите атаки срещу правителството, че то не успяло да осигури интересите на България.

От мнозинството: Вярно е.

Никола Петков (зНП): Такова нещо не е казано никъде.

Васил Коларов (к): Е добре, аз ще Ви покажа после.

Никола Петков (зНП): Моля Ви се, това е напечатано в дневниците.

Васил Коларов (к): Такива декларации издават само гузна съвест.

Никола Петков (зНП): Не е вярно. Никой от нас няма гузна съвест.

Васил Коларов (к): Защото опозиционните водачи — нека това бъде казано отук, откъдето се казват много неверни работи: нека бъде казана истината — . . .

Никола Петков (зНП): Нека бъде казана истината. Кажете я.

Васил Коларов (к): . . . опозиционните водачи направиха много, а да попречат на България. (Възгласи „Вярно!“ и продължителни ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Направете доклад за мисията си в Париж и българският народ ще чуе какво е говорено.

Един от опозицията: Не искаме приказки, а доказателства.

Васил Коларов (к): Техните клевети . . .

Никола Петков (зНП): Това са факти, а не са клевети.

Васил Коларов (к): . . . срещу Отечествения фронт и българското правителство . . .

Коста Лулчев (сЛ): Отечественият фронт не е България.

Васил Коларов (к): . . . бяха и си остават най-голямото и силно оръжие на нашите противници в чужбина. (Възгласи „Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Това не е вярно.

От мнозинството: Вярно е.

Никола Петков (зНП): Недейте смесва България с Отечествения фронт!

Васил Коларов (к): На нашите необорими аргументи в полза на националните ни искания противниците противопоставяха клеветите на опозицията.

Един от опозицията: Че няма свобода!

Никола Петков (зНП): Моля, г-н председателю, кажете поне едно име, за да докажете това.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Силно звъни) Г-н Петков! Не пресичайте оратора, оставете го спокойно да говори.

Никола Петков (зНП): Наизуст не бива да се говори.

Васил Коларов (к): Г-да народни представители! Аз нямам време да говоря много, но ще напомня, че в най-решителните минути, когато се разглеждаше българският въпрос на мирната конференция в Париж, в социалистическия печат на Запад се появи едно писмо от името на Централния комитет на Българската работническа социалдемократическа партия (обединена) . . .

От мнозинството: Позор!

Васил Коларов (к): . . . и това писмо беше. . .

Коста Лулчев (сЛ): Там няма нищо против България!

Васил Коларов (к): . . . изпълнено с клевети срещу България и българското правителство. (Възгласи „Вярно!“ и „Позор!“ от мнозинството)

Коста Лулчев (сЛ): (Казва нещо. Глъчка)

Васил Коларов (к): Това писмо беше печатано във вестниците и се цитираше от нашите врагове.

Никола Петков (зНП): Защо не приехте предложението, което направихме: и българската опозиция да се яви и да изложи данните?

Васил Коларов (к): Но нашето национално дело имаше успех, въпреки лъжите и клеветите на опозицията.

Никола Петков (зНП): Защо не приехте това предложение? На г-н Кимон Георгиев беше направено предложение, и представителите на опозицията да отидат в Париж, за да може да се свържат с Вас. Дайте отчет за това, което сте чули, и това, което са ви казали. (Ръкоплескания от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Силно звъни)

Никола Петков (зНП): Това е истината!

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители!

Никола Петков (зНП): Вие можете да псувате до довечера с такива клевети. Това е недостойно за един председател на република!

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Продължително звъни)

Васил Коларов (к): Както в опозиционния печат, така също и от тая трибуна, опозиционните лидери демонстрираха своите симпатии към Съветския съюз, към великия руски народ. Но, позволете да се усъмним в искреността на тия чувства. (Възгласи „Вярно!“ от мнозинството)

Един от опозицията: Когато Земеделският съюз водеше борба за славянство и за разбирателство, вие мълчехте тогава! Това е истината! (Силни възражения от мнозинството. Шум)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Продължително звъни)

Васил Коларов (к): Защо аз се съмнявам? Аз се съмнявам затуй, защото вие не сте пропуснали нито един случай във всички печат да печатите с черни букви всичките жлъчни нападения на чърчидовци против Съветския съюз. (Възгласи „Вярно!“ и продължителни ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): (Възражава нещо)

Васил Коларов (к): Аз се съмнявам затуй, защото всичко, което международната реакция сипе срещу Съветския съюз, всичко това

намира място във вашия печат и се показва на българския народ с черни букви. (Възгласи „Вярно!“ и продължителни ръкоплекскания от мнозинството. Възражения от опозицията. Глъчка)

Коста Лулчев (сЛ): Печатаме официални бюлетени.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Силно звъни)

Никола Петков (зНП): Това е против интересите на България, да разделяте българския народ от великия Съветски съюз, и то точно сега. Това е една непростима грешка за един председател на републиката.

Васил Коларов (к): Припомнете си за тъй наречените „съветски ракети“, които летели над Швеция!

Никола Петков (зНП): Това е публикувано в бюлетина на Българската телеграфна агенция. Г-н министърът на информацията трябваше да забрани бюлетина или трябваше да ни каже какво трябва да пишем. (Голям шум)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Силно и продължително звъни)

Васил Коларов (к): Припомнете си легендата за намесата на съветския представител в София при конституирането на второ правителство на г-н Кимон Георгиев. За тая клевета срещу съветското правителство, което вие обвинихте, че то внушило, че то наложило на българското правителство да откаже предлаганите от вас условия за влизане в правителството, за тази клевета . . .

Никола Петков (зНП): Това не е клевета!

Васил Коларов (к): . . . вашият вестник получи наказание.

Никола Петков (зНП): Ние получихме едно писмо от министра на Съветския съюз, в което се казваше, че аргументите на опозицията не са истински, а могат да се приемат аргументите и условията на министър-председателя. Това е официално.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Силно звъни)

Министър Кимон Георгиев: Имаше всички белези на клевета. Аз ще се спра по този въпрос.

Никола Петков (зНП): Недейте прави партийна политика тук! Не услужвате никому, а най-малко на България.

Един от мнозинството: (Към председателстващия) Г-н председателю! Спрете най-сетне този провокатор!

Друг от мнозинството: Стига толкова!

Никола Петков (зНП): Аз съм дошъл тука да браня опозицията, въ не съм изпратен тук да гледам вас! (Възражения от мнозинството. Шум)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Силно звъни) Г-н Петков! Предупреждавам Ви да не прекъсвате. Вие завчера говоряхте цял час и половина и никога не Ви прекъсваше! Имайте търпение. Уважавайте Парламента!

От опозицията: Ама той никога не клевети. (Глъчка)

От мнозинството: А-а-а!

Никола Петков (зНП): (Казва нещо)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Права Ви втора бележка!

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители! Опозиционните вождове се кълнат в любов към Съветския съюз. Но, странно нещо, съветското обществено мнение не им вярва. И аз не виная нито един ред в съветския печат в тяхна полза. (Възгласи „Вярно!“ и продължителни ръкоплекскания от мнозинството) Никой съветски общественик, учен или артист, който е посетил България, не е дал добър отзив за тях.

Никола Петков (зНП): Криво ги информирате!

Васил Коларов (к): Те умеят да лицемерят пред българския народ, защото е нужно да подмамат българския народ. Но съветските хора очевидно имат достъчно политическа зрялост. . .

Никола Петков (зНП): И достатъчно информация от вас — тенденциозна!

Васил Коларов (к): . . . и умеят да различават кои са приятели на Съветския съюз и кои са врагове на Съветския съюз и на славянството. (Възгласи „Браво!“ и продължителни ръкоплекскания от мнозинството)

Тъй също е лицемерно . . .

Никола Петков (зНП): Отивате далеч, г-н председателю!

Васил Коларов (к): . . . и тяхното заявление в любов и симпатии към другите славянски народи.

Никола Петков (зНП): (Казва нещо. Силни възражения от мнозинството)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Г-н Петков! Престанете най-сетне да прекъсвате!

От опозицията: Как може това!

Васил Коларов (к): Не им вярват нито югославяните, нито поляците, нито чехите, затуй защото чувствуват в тях оръдията на един антиславянски блок. (Възгласи „Вярно!“ Продължителни ръкоплекскания от мнозинството) Те са изолирани от великото прогресивно и демократично славянско семейство. („Браво!“ Ръкоплекскания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Внимавайте, тук има и представители на чужди държави, които ви слушат.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Впрочем, г-н Петков сам изложи тук, към ков славяни питае той симпатии.

Никола Петков (зНП): Към всички славяни.

Цола Драгойчева (к): Към Миколайчик!

Васил Коларов (к): И аз по тоя случай напомням народната поговорка: „Каж ми с кого дружиш, за да ти кажа какъв си!“ (Възгласи „Браво!“ Бурни и продължителни ръкоплекскания)

Г-н Никола Петков изрази своите симпатии към полския народ в лицето на Миколайчик („Позор!“ от мнозинството), своите симпатии към румънския народ в лицето на Маниу, . . .

Никола Петков (зНП): (Казва нещо)

Васил Коларов (к): . . . своите симпатии към Чехословакия в лицето на Шведла и на зеления интернационал.

Никола Петков (зНП): Не мислите какво говорите! Ще съжалявате утре, така както едно време Филов.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Силно звъни)

Никола Петков (зНП): Запомнете тия думи, че ще съжалявате! (Възражения от мнозинството. Глъчка)

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители! „На вълка очите му са все към гората.“ Миколайчик! Кой е Миколайчик?

Никола Петков (зНП): Той е представител на полския народ като Вас!

Васил Коларов (к): Седнете и слушайте и ще се научите, защото не знаете и защото, ако знаехте всичко, нямаше да правите това, което правите сега! (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Силно звъни) Г-н Петков! Предупреждавам Ви още един път, престанете да прекъсвате!

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители! Преди известно време в Полша имаше процес срещу представители на една нелегална военна организация. По странно съпадение в ръцете на представителите на тая нелегална военна антисъветска организация са били намерени членски карти на партията на Миколайчик.

От мнозинството: А-а-а!

От опозицията: Това не е вярно!

Васил Коларов (к): Какво вие говорите, че не е вярно! Та това е в полските вестници! Знаете ли го вие, за Бога, за да говорите, че не е вярно! (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Силно звъни)

Васил Коларов (к): На въпроса на прокурора един от главните обвиняеми организатори на тази военна антисъветска организация, на какво разчитат те в своята борба срещу Съветския съюз, той е отговорил: „Аз разчитам на това, че идущата пролет ще има война срещу Съветския съюз.“ (Възражения от опозицията)

Цола Драгойчева (к): И те на това разчитаха. (Сочи опозицията)

Васил Коларов (к): Позволете. За война срещу Съветския съюз се шушука и разпространява твърде много в известни среди и в България.

Д-р Михаил Геновски (з): Открито пишат за тия неща.

Цола Драгойчева (к): Те са средите.

Никола Петков (зНП): Нямайте право да се бъркате във вътрешната политика на Полша.

Васил Коларов (к): Аз не се бъркам в нея.

Никола Петков (зНП): Бъркате се. Вие вземате страна. Вие забравяте, че сте държавен глава.

Васил Коларов (к): Не ме учете, как да защитавам интересите на моята страна.

Никола Петков (зНП): Тук се касае за България, а не за Васил Коларов.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Д-р Михаил Геновски (з): Има ли правилник тук, г-н председателю? Търпението се изчерпва. Приложете санкциите по правилника.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Принуден съм да Ви кажа, г-н Петков, че ако продължавате да прекъсвате оратора, ще приложим правилника. Пазете престижа на председателя на това Велико народно събрание. Когато говорихте Вие, никой не Ви прекъсваше.

Коста Лулчев (сЛ): Държавен глава говори.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Никола Петков (зНП): Бърка се във вътрешната политика на Полша.

Рангел Даскалов (зНП): Ние ще плащаме за тия приказки.

Вълко Червенков (к): Ще плащате, г-н Рангел Даскалов. Ще плащате каквото сте заграбили от Беломорието.

Васил Коларов (к): Г-н Никола Петков е за зеления интернационал.

Никола Петков (зНП): Да, това е традицията. Това е моята програма. Програмата на нашата парламентарна група.

Васил Коларов (к): Е добре, зеленият интернационал, както и вторият интернационал днес, макар да са мъртъвци, . . .

Коста Лулчев (сЛ): Не са мъртъвци.

Васил Коларов (к): . . . те се използват днес като организационни центрове за създаването на антисъветски блок. (Гласове „Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Министър-председателят на Франция ще е социалист и Вие ще съжалявате за тия думи.

Васил Коларов (к): Г-н Никола Петков изявява своите симпатии към демокрацията на Запад. Но коя е тази демокрация, на която той симпатизира? Това са точно ония, които в тоя момент желаят да разделят света на два враждебни блока и да подготвят една трета световна война. (Гласове „Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Вълко Червенков (к): Както иска Чърчил.

Д-р Михаил Геновски (з): И Никола Петков в България..

Васил Коларов (к): Чърчилевци и техните привърженици от двете страни на океана.

Никола Петков (зНП) Значи, г-н Бевин, г-н Атли, г-н Бърнс!

Цола Драгойчева (к): Провокация!

Васил Коларов (к): Вие не поменавайте името на Бевин, името на Атли и Бърнс. Не ги споменавайте! Аз не съм ги споменал.

Никола Петков (зНП): Ние за тази демокрация говорим — на Бърнс и на Бевин.

Васил Коларов (к): Аз сега ще Ви кажа за коя демокрация сте Вие.

Цола Драгойчева (к): (Към Никола Петков) За цялата реакция говорите Вие.

Васил Коларов (к): Те са за оная демокрация, която днес е против нова България. Те са против приятелите на нова България. (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Вярно!“)

Г-жи и г-да народни представители! Ние уважаваме великия английски народ. (Ръкоплескания от мнозинството) Ние особено ценим обстоятелството, че днес начело на управлението на английския народ стои партията на лейбъристите. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласи от опозицията)

Коста Лулчев (сЛ): Сега пък на Вас не вярват!

Васил Коларов (к): Г-да народни представители! Ние като българи се изпълваме с чувство на радост и на удовлетворение, когато един депутат лейбърист, който и да е той, независимо от неговото положение в английския парламент или в неговата партия, като англичанин и като дейбърист, дойде в нашата среда и изкаже своите симпатии към нашия народ (Ръкоплескания от мнозинството). Ние се преизпълваме с радост — без да се намисляме във вътрешните

работи на Англия — когато в английския парламент ние чуваме гласове в полза на България. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласи „Браво!“)

Никола Петков (зНП): Вие не чухте нито един глас против България.

Васил Коларов (к): Още по-голяма е нашата радост, когато тия гласове излизат от една значителна правителствена група. (Ръкоплескания от мнозинството) Това означава, че нашето дело е празно дело. (Ръкоплескания от мнозинството) Но как трябва да бъде оценена оная българска преса, която не намира друго, освен да обсипе с хули ония, които приветствуват нова България и българския народ? (Гласове „Позор!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Нито един ред против английски депутат в български вестник! Вие псувате английските депутати, които казват, че България не е била напълно свободна.

Васил Коларов (к): Ние чухме и сме удовлетворени, че в конгреса на трейдънионите се вдигна глас за едно справедливо отношение на английското правителство към България (Ръкоплескания от мнозинството). Ние сме доволни, ние се изпълваме от радост, когато в английския печат от време навреме се явяват авторитетни гласове за една промяна на дълбоко несправедливото отношение на Англия към България. (Ръкоплескания от мнозинството)

Но, г-да, ние сме удивлени, когато чуваме във Вашия печат (Сочи на опозицията) да срещате на нож, на шик именно тия хора, които се явяват пионери за една промяна на английската политика по отношение на България.

Един от опозицията: България е едно, Отечественият фронт е друго.

Васил Коларов (к): Техният печат пише против десетки чужди кореспонденти, . . .

Никола Петков (зНП): Които са само комунисти.

Васил Коларов (к): . . . които посещават нашата страна, . . .

Един от опозицията: И не видяха убийствата, които стават в България.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): . . . пише против прогресивните вестници в Европа, които казват истината за България и изразяват симпатиите на западноевропейската общественост към българския народ. (Възгласи от опозицията)

Ето как изглеждат симпатиите на нашата обединена опозиция към западноевропейската демокрация.

Един от опозицията: Журналисти с вързани очи!

Васил Коларов (к): Но, позволете, аз не мога тук да не помена — защото вие ме предизвикахте — за мръсната фалшификация на една мнима реч на мистър Бърнс.

Коста Лулчев (сЛ): Ние нямаме нищо общо с това.

Никола Петков (зНП): Министърът на външните работи да каже кой е направил това.

Министър Кимон Георгиев: Той ще каже чия дъщеря преписва речта.

Вълко Червенков (к): Авторът е там, наред с теб. (Сочи Никола Петков)

Петко Търпанов (сЛ): Истината да каже.

Министър Кимон Георгиев: Той ще каже чия дъщеря преписва и разпространява речта. (Бурни ръкоплескания от мнозинството).

Коста Лулчев (сЛ): Бюлетин 386!

Министър Кимон Георгиев: Вашата дъщеря преписва и разпространява речта.

Никола Петков (зНП): Бюлетинът на телеграфната агенция пръв възпроизведе това.

Коста Лулчев (сЛ): Кажете, кой организира тази провокация?

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Министър Кимон Георгиев: Аз ще кажа.

Васил Коларов (к): Но г-н Никола Петков, както и г-н професор Стоянов отхвърлят изцяло вътрешната политика на правителството на Отечествения фронт. А каква е тази политика? Това е политика, това е програма на големи политически и социални реформи. Това е политика конструктивна, на излекуване раните от миналото, политика на всестранно възстановяване на нашата страна и осигуряване на благоденствието на нашия народ.

Един от опозицията: За изгребване на последното зрънце жито от сдружените земеделци и селяни.

Васил Коларов (к): Г-н Петков отхвърля изцяло тая правителствена декларация. То е понятно, като се знае, че на обединената опозиция възлага надеждите си и около нея се групира цялата реакция, която още далеч не е ликвидирана у нас. (Ръкоплескания от мнозинството, силни възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да! Та къде е реакцията в България, за кого гласува тя в тия избори? (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Цола Драгойчева (к): Реакцията е там. (Сочи опозицията)

Васил Коларов (к): Хвалят се — там с 1.200.000 гласа.

Коста Лулчев (сЛ): 2.200.000.

Друг от опозицията: 3.000.000 са. (Веселост в сред мнозинството)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Но кой се съмнява, че голяма част от тия гласове са такива на остатъците на фашистката смет в България? (Ръкоплескания и гласове „Вярно!“ от мнозинството. Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни. Към опозицията) Права ви предупреждение.

Васил Коларов (к): Шете ли не шете, вие носите на плещите си реакцията и играете по нейната гайда. (Ръкоплескания и гласове „Вярно!“ от мнозинството. Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Ние чуваме тук теориите, които развива г-н Петков и проф. Стоянов. По странно съвпадение, това са теориите, в името на които реакционните сили критикуват и отхвърлят народната демокрация, която строи Отечественият фронт. (Възражения от опозицията)

Коста Лулчев (сЛ): Престанете да злоупотребявате с това име „народна“.

Васил Коларов (к): Слушайте малко. — Никола Петков нарече народната демокрация, която строим, „тоталитаризъм“, сравнява я с фашизма . . .

Никола Петков (зНП): Точно така!

Васил Коларов (к): . . . и противопоставя търновската конституция, иска разделение на властите.

Никола Петков (зНП): Искат го всички демокрации, всички демократични народи.

Васил Коларов (к): Разделение на функциите в държавата ще съществува и при народната република.

Никола Петков (зНП): Няма го в проекто-конституцията.

Васил Коларов (к): Народното събрание ще гласува законите, правителството ще управлява, съдиите ще съдят.

От опозицията: И сега съдят.

Васил Коларов (к): Но въпросът е: в чий ръце ще бъде върховната власт в държавата, кой е източникът и носителът на всяка власт в държавата, чия воля ще се слуша в нашата страна? При народната република това ще бъде народът и само народът! (Ръкоплескания и гласове „Вярно!“ от мнозинството)

Фашизмът беше вглого, пинично възражение на волята на финансовите магнати, на тръстовете и картелите. . .

Недялко Атанасов (зНП): (Сочейки министра на търговията Йордан Божилов) Е-е, и оная!

Васил Коларов (к): . . . на крупните земевладелци, на десетте хиляди плутократи. А тъй наречената „либерална демокрация“, която застъпва Петков, това е маскираната воля на същите тия десет хиляди плутократи, реакционери и техните оръдия. (Ръкоплескания и гласове „Вярно!“ от мнозинството) Ние знаем от опит какво значи „разделение на властите“. Това значи личният режим на Фердинанд и 16 юни.

Никола Петков (зНП): Това значи Англия, това значи Америка и всички демократични страни.

Васил Коларов (к): Това значи банкерско-генералско-професорската клика, която извърши преврата на 9 юни. (Ръкоплескания и гласове „Вярно!“ от мнозинството. Много силни възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Това значи цар Борисово-Филовата шайка, която продаде България на Хитлер и доведе страната до катастро-

фа. (Ръкоплескания и гласове „Вярно!“ от мнозинството) Това значи Народно събрание, послушно на Фердинанда и Бориса, изпълняващо тяхната воля против волята на народа. Това значи съдби, които по заповед осъждаха народните борци на смърт, като не шадеха и малолетните.

Това тогава се покриваше с търновската конституция. А по-късно и търновската конституция беше потъпкана, за да бъде провъзгласена откритата фашистка диктатура. Либерализмът на николапетковци, който те наричат „демокрация по западен образец“ . . . (Възражения от опозицията) Стига, моля ви се! — . . . и който обличат в формата на търновската конституция, не означава нищо друго, освен възкресение на миналото с всичките му ужаси. (Ръкоплескания и гласове „Вярно!“ от мнозинството. Възражения от опозицията)

Г-да и г-жи! Това не е само моя оценка. Това е оценка и мнение на ония, които се сочат за приятели на г-н Никола Петков.

Никола Петков (зНП): Не е вярно.

Васил Коларов (к): Почакайте малко. Аз ще ви прочета уводната статия на „Таймс“ от 12 ноември.

Никола Петков (зНП): Да докажете, че нямаме връзки с реакцията. Точно така, благодарим Ви, г-н председателю. В „Таймс“ консервативният вестник, вестникът, за който Жорес казваше, че е изразител на реакцията.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: Г-н Петков! Престанете да прекъсвате. Ще приложим правилника. Имайте търпение да изслушате г-н председателя.

Никола Петков (зНП): Г-н председателят се занимава само с мене и аз съм длъжен да се защита.

Васил Коларов (к): Слушайте малко. В „Таймс“ пише . . .

Никола Петков (зНП): Това е реакционният вестник в Англия.

Васил Коларов (к): Почакайте малко! — Един от най-авторитетните. . .

Никола Петков (зНП): (Възразява нещо)

Васил Коларов (к): Чакайте малко. Вие не сте ме чули, какво ще кажа. Един от най-авторитетните английски балкановеди, който е написал редица брошури и книги върху Балканите — името му не споменавам — написа редица статии във в. „Таймс“ за Румъния, за Унгария, за България.

Никола Петков (зНП): Ние му знаем името.

Васил Коларов (к): Като го знаете, мълчете.

Никола Петков (зНП): Кажете му името, то не е тайна.

Васил Коларов (к): В „Таймс“, резюмирайки съдържанието на тия статии и тележки заключения от тях, казва следното: „Правителствата в руската зона са „демократични“ в съветския смисъл на думата, което значи, че те представляват обезправените от миналото класи и във всеки случай успешно са се стремили да премахнат привилегиите, на които се радваха другите класи за тяхна сметка.“ (Възражения от опозицията)

Чакайте малко, „Таймс“ не се нуждае от вашите коментари. — Те никак не са демократични в западния смисъл на думата. Но — слушайте — резултатите от всяко повтаряне на злополучния опит след първата световна война за създаване на либерална демокрация по западен образец в тези страни са съвсем несигурни и само едно незначително малцинство от приобщени към Запада интелектуалци. . . .“

Един от опозицията: Два милиона и половина!

Васил Коларов (к): . . . вярва, че подобен опит може да бъде осъществен. Както нашият кореспондент казва в последната си статия, опозиционните водачи отричат почти всичко, нямат конструктивна социална и стопанска програма. . . .“

Никола Петков (зНП): Имате я пред вас.

Васил Коларов (к): . . . и са почти болезнени националисти.“

Никола Петков (зНП): Видяхте ли сега?

Васил Коларов (к): „Той прибавя, че „от тези движения лесно може да изникне един нов фашизъм („Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството), какъвто се създаде между 1919 и 1930 г. на същата почва. Премахването на съществуващите режими, каквито и да бъдат първоначалните намерения, не би могло да не доведе — може би постепенно, а може би и веднага — до някаква форма на контрареволуция с обикновените явления, които я придружават, като бял терор, антисемитизъм и краен национализъм, които явно ще се подклаждат при опита да се премахнат новите програми за социални и аграрни реформи.“ (Ръкоплескания от мнозинството)

Както виждате, английските демократи оценяват либералната демокрация на николапетковци като едно средство за възвръщане господството на старите привилегировани класи, което намери най-ярко изражение в фашизма. (Ръкоплескания от мнозинството) Този

либерален демократизъм означава разчистване на пътя за един нов фашизъм, с белия терор, с антисемитизма, с крайния национализъм и шовинизъм („Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството) и с прехвърлянето на всички реформи и социални завоевания на трудещите се, както това стана след 9 юни 1923 г.

Ето такова е мнението на английските либерални демократи за нашата съединена опозиция и за перспективата, която я очаква.

Никола Петков (ЗНП): Моли Ви се, кажете на тия господа (Социално мнозинството) да разберат къде е предателството, къде е връзката и кой ни внушава. Преди малко говорехте друго.

Васил Коларов (к): Може би това ще накара да се опомнят ония от вас, които наистина са се борили . . .

Никола Петков (ЗНП): И днес се борят.

Васил Коларов (к): . . . срещу фашизма и не желаят неговото възвръщане. (Ръкоплекания от мнозинството)

Г-жи и г-да! Това е точно онова, което чувствава със своя здрав инстинкт и българският народ. Той подушва фашисткия мирис в опозиционната кампания („Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството) и застава на шрек.

Г-н Недялко Атанасов ще помни за 1925 г. . . .

Недялко Атанасов (ЗНП): Помня, когато Ви съдиха за това, че вие Ви канехме да управлявате, а Вие се отказате, и Вие дадохте отчет пред . . .

Васил Коларов (к): Моля, почакайте малко — . . . когато една група от предани комунисти изложи живота си на опасност, за да го изтръгне него и неговите приятели от ноктите на фашизма. (Ръкоплекания от мнозинството)

Цола Драгойчева (к): За да стане сега фашист.

Никола Петков (ЗНП): Както и Борис Бумбаров, за да спаси вас.

Д-р Иван Пашов (к): Съжалявам, че съм организирайл бягството му от затвора.

Недялко Атанасов (ЗНП): Живи са и двамата, с които съм бягал.

Васил Коларов (к): Г-н Недялко Атанасов може тук да вдига кръст, когато народното представителство става на крака в чест на Народната република. . .

Недялко Атанасов (ЗНП): Не, когато един викна „Да живее ОФ“, тогава аз вдигнах кръст на ОФ.

Васил Коларов (к): Може тук да се четат оплаквания на разни пострадали лица за „психологически“ и други насилия. . .

Никола Петков (ЗНП): И убийства!

Васил Коларов (к): . . . да се четат поменници . . .

Никола Петков (ЗНП): Да, и поменници.

Васил Коларов (к): . . . на пострадали, на убити, на бити и прочее. На всички тези печални истории . . .

От опозицията: А-а-а, истории? Факти!

Васил Коларов (к): . . . правителството е решено с твърда, желязна ръка да тупи веднаж загинали кой (Ръкоплекания от мнозинството и от опозицията) (Към опозицията) Вие хем ръкоплекате, хем кряскате. (Възражения от опозицията)

Един от опозицията: Шом като г-н Югов е пачело, той олицетворява вашата система.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: За последен път Ви предупреждавам! Пазете тишина!

Васил Коларов (к): Оратори от болшинството могат да разкажат за много повече актове на насилие от страна на озлобени опозиционери и терористи. („Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Един от опозицията: Това е лъжа.

Васил Коларов (к): Но остава си знаменателният факт, че българският народ, който даде 100 000 жертви в борбата срещу фашистката диктатура, може да овладее нервите си до такава степен, че да произведе един избор, които безпристрастните чуждестранни наблюдатели характеризираха като напълно свободни избори („Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството. Възражения и тропане от опозицията)

Един от опозицията: Днес погребяхме един! Как можете да говорите така!

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни) Ше искаме отстранението Ви!

Васил Коларов (к): Това стана само благодарение авторитета на Отечествения фронт. Ето свидетелството на един безпристрастен чуждестранен наблюдател, . . .

От опозицията: А-а-а!

Васил Коларов (к): . . . сто Ви свидетелството на г-н Филип Прайс: (Чете) „Току що завърших една обиколка от 400 мили по българска Македония в деня на изборите, посещавайки избирателните бюра, интервюирайки председателстващите чиновници и наблюдавайки гласуването. Македония в миналото бе известна със своите безредия, но аз мога да заявя, че никога не е имало по-свободни избори в тия краища.“ („Вярно!“ и ръкоплекания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Петко Стоянов (нез): Това е за Македония.

Васил Коларов (к): Сърдиш се. Зевсе, значи не си прав!

Петко Стоянов (нез): За Македонската федеративна република!

Васил Коларов (к): (Чете) „Прочее, аз съм удовлетворен, че там, където аз бях, опозиционните партии имаха всички възможности да гласуват, както те желаят. Каквото и да е било преди изборите, по в деня на изборите, в районите, които аз посетих, цареше пълна свобода. Аз видях помашки, мюсюлмански жени да гласуват за пръв път в историята на България. В някои села към 4 часа 90% от населението бе вече гласувало. Всичък парти, които имат местна поддръжка, имаха свои представители в избирателните бюра да следят за нередности. В Македония преобладаваща партия е комунистическата, понеже македонците имат една революционна традиция още от времената на турската империя. Втори подир тях идват земеделците, които поддържат правителството. Опозицията навсякъде в Македония е слаба, но по на север, в България собствено, тя е по-силна.“

От опозицията: А-а-а!

Васил Коларов (к): (Чете) „Правителственото болшинство е почти обезпечено. (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): На 1 ноември 1946 г. американският вестник „Ню-Йорк Хералд Трибюн“, давайки резултатите от българските избори, пише между другото: „Изборите преминаха при пълен ред в цялата страна и никъде не бе отбелязан никакъв инцидент.“

От опозицията: А, никъде!

Васил Коларов (к): „През цялата избирателна кампания опозицията беше толкова свободна, колкото всички правителствени партии, за да устройва митинги и всякаква друга избирателна дейност. Изборите протечеха при пълна свобода за опозиционните партии и тайната на гласуването бе строго запазена.“

Един от опозицията: Кого се опитвате да заблудите! Нас ли?

Васил Коларов (к): Списанието „Ню-Стейтсман“ в своята уводна статия от 1 ноември, посветена на българските избори, между другото пише: „Резултатите, изглежда, показват, че мнозинството от българите желаят преустройството на тяхната страна да бъде проведено под ръководството на комунистите, в рамките на програмата на Отечествения фронт.“ (Ръкоплекания от мнозинството. Възражения от опозицията)

В България присъствуваха цяла група журналисти от много страни в Европа, които, възмутени от това, което се пишеше в опозиционния печат, напечатата следната декларация: „Чуждестранните журналисти в България. . .“

Един от опозицията: Комунисти.

Васил Коларов (к): . . . които наблюдаваха непосредствено избирателната кампания за Учредителното събрание, считат, че опозиционните групировки се ползват с пълна свобода в дейността си, спикват събрания и митинги и развиват най-жива дейност. Следователно не може да се твърди, че Отечествения фронт е сеел терор и упражнявал насилия в навечерието на изборите.“ (Възражения от опозицията)

И наистина, нима вие (Социално опозицията) не правихте събрания и митинги където щяхте, нима не направихте митинг и в сърцето на София?

Димитър Цветков (ЗНП): Дайте парламентарна анкета да провърри и изобличи тия журналисти.

Васил Коларов (к): Нима вашият печат не си пишеше огън и жупел против Отечествения фронт и правителството през цялата изборна кампания? Нима вие нямахте застъпници и наблюдатели във всички избирателни секции? Не са някои инциденти, отговорността за които в повечето случаи е в необуздаността на някои ваши агитатори, които ще опорочат изборите за Велико народно събрание.

Рангел Даскалов (ЗНП): Като в Горно Паничерево, Новозагорско,

Васил Коларов (к): Отечественият фронт ще върви смело по пътя на народната демокрация. Той ще осигури на дело, а не на приказки, правата и свободите на народа. (Възражения от опозицията)

Министър Антон Югов: Там ви стига вас чепикът — че комунистите са напред!

Васил Коларов (к): При Отечествения фронт трудещите се, народът има надежда свобода на събрания и митинги, свобода на сдружаване. Целият български народ днес е организиран в масови народни организации. Целият български народ днес е организиран в масови народни организации има на дело свобода на събрания и митинги, свобода на сдружаване. Целият български народ днес е организиран в масови народни организации са селяните, организирани са занаятчиите, организирани са жените, организирана е младежта, организирани са всичките съсловия. И те се ползват с пълно право. . .

Един от опозицията: Също като при Филов.

Васил Коларов (к): . . . и на сдружаване, и на участие в управлението на страната. (Възражения от опозицията) Не е въпрос само да се каже на книга, че народът има свободен печат. На народа трябва да се обезпечи печатниците, трябва да се обезпечи хартия, трябва да се обезпечи всичко онова, без което е немислим никакъв свободен печат. Това е, което направи Отечествения фронт. (Ръкоплекания от мнозинството)

Недялко Атанасов (зНП): Децата в училищата нямат тетрадки.

Васил Коларов (к): Не е достатъчно само да пишем в конституцията, че народът има право на събрания. Важно е да му се обезпечи свободата на улиците, свободата на площадите, свободата на големите зали, за да може той действително да упражнява своето право. (Ръкоплекания от мнозинството) Това право обезпечи Отечествения фронт. (Възражения от опозицията)

Народът има и осигурено избирателно право. Неговата воля е слуша и се изпълнява. Тя е върховната власт в лицето на Народното събрание.

Недялко Атанасов (зНП): Т. е. улицата е върховната власт.

Васил Коларов (к): Ще бъдат ограничени в своите действия само ония, които комплотират срещу народната демокрация и се опитват да възкресят миналото. (Ръкоплекания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Никола Петков (зНП): Вземате с дясната ръка това, което давате с лявата.

Васил Коларов (к): Никола Петков нарича народната демокрация „диктатура на Комунистическата партия“, . . .

Никола Петков (зНП): Положително!

Васил Коларов (к): . . . плаши лековерните с „комунизиране“, премахване на частната собственост, на наследствата и пр.

Никола Петков (зНП): Само заплашва ли?

Васил Коларов (к): Вярно е само едно — че Работническата партия представлява днес болшинството от българския народ и се ползва с неговото доверие. (Ръкоплекания от мнозинството и гласове „Вярно!“) Следователно и влиянието на Работническата партия в управлението е съответно на нейната обществено-политическа сила. (Ръкоплекания от комунистите) А какво по-демократично и по-естествено от това?

Недялко Атанасов (зНП): Да не беше милицията, щяхте да видите, колко щяхте да вземете!

Министър Антон Югов: В Франция нямаше милиция и комунистите пак взеха болшинство.

Васил Коларов (к): Нима влиянието на английската работническа партия не е преобладаващо, даже изключително, в управлението на Англия? Нима социалистическата партия не управлява в Швеция? Нима влиянието на работническата партия не е преобладаващо в Полша, в Чехословакия — да не говорим за Югославия? Нима комунистическата партия не зае първо място във вота на френския народ при последните избори за Народното събрание? (Ръкоплекания от комунистите) Нима демокрацията изисква, щото Георги Димитров да отстъпи мястото си на Никола Петков, както той претендираше миналата година? (Смях и ръкоплекания сред мнозинството)

Никола Петков (зНП): Г-н Коларов, Вие ми правехте много хубави предложения. Ако имах тази претенция, нямаше да изляза от Отечествения фронт.

Васил Коларов (к): Преобладаващата роля на Работническата партия у нас не е случайна. Тя е едно закономерно явление, тя е заслужено завоювана от нея чрез повече от половинвековна върна служба на народа. („Вярно!“ и ръкоплекания от комунистите) Тя биде формирана под ръководството на такива крупни фигури и политически дейци, като Димитър Благоев и Георги Кирков. (Ръкоплекания от комунистите) Във всички борби на българския народ срещу реакцията и фашизма тя е била неразделна част от него и е дала неизброими жертви за делото на България, за свободите на българския народ. („Вярно!“ и ръкоплекания от ко-

мунистите) И в това Велико народно събрание в нейните редове заседават дейци, които имат огромен дял в борбата срещу фашистката диктатура и в победата на 9 септември.

Ние имаме за водач един велик българин, който е гордост за нашия народ, чието име е едно от най-популярните в света и чието мнение се считат демократическите кръгове във всички страни. (Бурни ръкоплекания и възгласи „Вярно!“ от комунистите)

Бочо Илиев (к): Да живее другарят Георги Димитров! (Всички народни представители от мнозинството, членовете на бюрото и министрите стават прави и продължително акламираат Георги Димитров с бурни ръкоплекания и възгласи „Да живее!“ и „Ура!“)

Васил Коларов (к): Когато патентовани патриоти и лъжедемократи пстриваха, злобно ръце и даваха клеветнически оръжия на Хитлера срещу него, той, комунистът, „безотечественикът“, прокуденият, осъденият на смърт, защити българския народ както никой преди него! (Ръкоплекания и възгласи „Вярно!“ от мнозинството. Възражения от опозицията) Той свърза защитата на българския народ с делото на славянството, начело със Съветския съюз, с делото на световната демокрация. (Ръкоплекания и възгласи „Вярно!“ от мнозинството)

Недко Ботев (зНП): Няма по-голям българин от Александър Стамболийски.

Цола Драгойчева (к): Да не мислиш да му оспорваш на Георги Димитров!

Васил Коларов (к): Не е никак случайно, ако българският народ днес свързва надеждите си за светло бъдеще с личността на Георги Димитров. (Ръкоплекания от мнозинството)

Така се създаде преобладаващата роля на Работническата партия. Но Работническата партия не се стреми към никаква диктатура.

Един от опозицията: Това не е вярно!

Васил Коларов (к): Тя стои гвърдо на позициите на народната демокрация. (Ръкоплекания от мнозинството) По нейна инициатива се създаде Отечествения фронт, тази наистина общонародна демократическа обществена организация. (Ръкоплекания от мнозинството и възражения от опозицията) Правителството на Георги Димитров е наистина едно правителство на Отечествения фронт, в което са представени всички здрави демократически и прогресивни сили и което е готово да сътрудничи и с всички истински демократи, макар те и да не са в редовете на Отечествения фронт. (Ръкоплекания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Работническата партия с удовлетворение вижда наред със себе си Българската работническа социалдемократическа партия, в съюз с която тя осъществява пълното единство на българските работници. (Ръкоплекания от мнозинството)

Работническата партия особено цени сътрудничеството с Земледелския съюз. (Продължителни ръкоплекания от мнозинството. Възражения на опозицията)

Един от опозицията: Секция на РП.

Васил Коларов (к): Тя цени като велико, историческо завоевание съюза между работниците и селяните, който днес е главната опора на Отечествения фронт. (Всички депутати от мнозинството, членовете на бюрото и министрите стават прави. Продължителни и бурни ръкоплекания и възгласи „Вярно!“ от мнозинството. Възражения от опозицията)

Разцеплението между работници и селяни биде скъпо заплатено от нашия народ. На това разцепление въздигна двадесетгодишното си кърваво управление фашизмът в България. (Бурни ръкоплекания и възгласи „Вярно!“ от мнозинството)

Работниците и селяните ще пазят това свое завоевание като зеницата на окото си! (Ръкоплекания и възгласи „Вярно!“ от мнозинството)

Един от опозицията: Ради Найденов се черви нещо.

Васил Коларов (к): Но на кого служат г-да Петковци, които се титулуват „представители на селяните“, когато цешат българските селяни и ги насъскват срещу работниците? (Възражения от опозицията)

Г-да! Мефистофелят на реакцията, на фашизма се кикоти над вас и зад вас и над вашето разколническо дело — ако вие съзнателно не служите на него! (Ръкоплекания от мнозинството. Възражения от опозицията)

След първата световна война реакцията плашеше селяните с „комунизиране“, с отнемане на земята им и пр. Сега николапетковци и петкостояновци правят същото. Обединената опозиция разпространява съзнателно гнусни клевети за „тайните намерения“ на комунистите.

Никола Петков (зНП) и други от опозицията: Явни. Какви тайни!

Васил Коларов (к): Нейните оратори не се посвениха да го кажат и от тази трибуна.

Никола Петков (зНП): Казах го и ще го повторя пак. Това е истината.

Васил Коларов (к): Комунистите не водят двойно счетоводство.

Никола Петков (зНП): Водят, водят.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Цола Драгойчева (к): Никога не са водила.

Васил Коларов (к): Те не вършат тайна дипломатия с народа. (Бурни ръкопесквания от мнозинството и гласове „Вярно!“)
Българските комунисти, оставайки верни и последователни на своето учение, не само не са против собствеността на селяните, но са нейни ярки защитници. (Ръкопесквания от мнозинството и гласове „Вярно!“ Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Слушайте, ще се научите! — Ако капитализмът въздигна царството си над пепелищата на милиони селски стопани, социализмът ще завоюва селото по пътя на предпазането на селяните производители от експроприация и експлоатация и по пътя на тяхното коопериране. (Ръкопесквания от мнозинството и гласове „Вярно!“ Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Както заяви Георги Димитров, Работническата партия ще предложи да се впише в конституцията специално постановление, че земята на селяните се осигурява за вечно! (Ръкопесквания и възгласи „Вярно!“ от мнозинството. Възражения от опозицията)

Цола Драгойчева (к): За вечни времена.

Един от опозицията: Не само да се впише, но я да се направи.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): И това ние ще направим като последователни комунисти, които държим точна сметка за условията на времето и мястото, когато народът ни е поставил на отговорно място в управлението. (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Само съ лъжа и клевети опозицията открадна много гласове на найбви селяни.

От опозицията: А-а-а!

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Този неин успех е ефимерен. Излъганите ще огледнат. (Ръкопесквания и възгласи „Вярно!“ от мнозинството. Възражения от опозицията)

Никола Петков (зНП): Когато прогледнат, вие няма да сте там.

От мнозинството: Е-е-е!

Васил Коларов (к): Г-н проф. Петко Стоянов разви тук една широка критика на стопанската програма на правителството, съдържаща се в неговата декларация, и той разви своите особени схващания от името на цялата обединена опозиция. Г-н Петко Стоянов е също за-индустриализацията на България, но, казва той, аз съм само за такава „индустриализация“, която държи сметка за международния пазар. Значи, според професора, нашата индустрия, която ние искаме да създадем, трябва непременно да бъде в състояние да произвежда по-евтино, да конкурира чуждата индустрия, да конкурира големите, могъщите мирови тръстове. Но що за индустриализация ще бъде това, ако ние трябва да се ръководим от тези съображения на г-н проф. Петко Стоянов? Ако се ръководим от такива съображения, ние няма да имаме никаква индустриализация! (Ръкопесквания и възгласи „Вярно!“ от мнозинството) България ще остане на едно ниско стъпало, ще си остане една неразвита селско-аграрна страна. (Ръкопесквания от мнозинството)

Петко Стоянов (нез): Другояче не може.

Един от опозицията: Ако има условия в България.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители! Това, което големите международни тръстове искат в този момент, то е именно свободна конкуренция.

Петко Стоянов (нез): Вие искате да се преклоните пред тях именно.

Васил Коларов (к): Това искаха немците.

Петко Стоянов (нез): Вие искате да им се прекланяте.

Васил Коларов (к): Послушай малко, ще се научиш, макар да си професор. (Смях сред мнозинството) Но именно това искаха да ни наложат и сега в мирния договор. Г-н Петко Стоянов трябва да знае, че в проекта на мирния договор имаше предвидена една клауза, по силата на която трябваше в България да бъде запретиено всяко законодателство, което покровителствува местния капитал и местната индустрия в ущърб на международния капитал и международната индустрия. (Към проф. Петко Стоянов) Знаете ли вие това? (Ръкопесквания и смях сред мнозинството. Възражения от опозицията)

Петко Стоянов (нез): Зная го.

Цола Драгойчева (к): Това го искат и те.

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители! Ако Съветският съюз се ръководеше от теорията на г-н проф. Петко Стоянов, той никога не би се индустриализирал. (Възражения от проф. Петко Стоянов) И ако той не беше се индустриализирал, щеше да бъде разгромен и светът щеше да попадне под варварското фашистко робство.

Е добре, Отечественият фронт ще строи фабрики, които са от жизнено значение за нашия народ и за нашата страна. Той ще електрифицира страната, той ще строи фабрики за торове, фабрика за земеделски машини, за син камък, за трактори, за камиони, за вагони, за локомотиви и за всичко онова, от което зависи развитието на нашата страна като икономически самостоятелна страна. (Бурни ръкопесквания от мнозинството)

Ние няма да се ръководим от желанието на мировия капитализъм да завладее, да подчини икономически нашата страна. Ние ще се ръководим от желанието да създадем една наша индустрия, като даваме и жертви за нея, само да се спасим от международния капиталистически гнет и колонизация. (Бурни ръкопесквания от мнозинството и възгласи „Вярно!“ Възражения от опозицията)

Индустриализацията ще облекчи земеделието, тя ще осигури работата за лишната работна сила в селото, която претоварва селското стопанство и земята. Тя ще подпомогне развитието на земеделието.

Г-н проф. Петко Стоянов „възхвалява“ българския селянин, който чрез своя труд не допуснал българина да емигрира, а в своето късче земя му е осигурил възможности за прехрана. Г-н професор! Вие възхвалявате нищетата на българското село. (Ръкопесквания от мнозинството)

Петко Стоянов (нез): Не е вярно това.

Васил Коларов (к): Българското село съумя да запази това положение с робския труд, с нищетата на българския селянин и българската селянка.

Един от опозицията: Вие го потиснахте още повече.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Васил Коларов (к): Но скъпо плащаме ние за тези жертви на нашето село. Детската смъртност у нас е срам и позор за една България, която е прекарала половин век под управлението на разни демократически и фашистки правителства. Срам и позор е, че по смъртността на децата България заема второ място в Европа. Само Румъния я изпреварва.

Никола Петков (зНП): И още две други страни.

(Председателското място се заема от подпредседателя Димитър Ганев)

Васил Коларов (к): Срам и позор е, че нашето село при всички благоприятни климатически условия дава страшни жертви на социалните болести, на туберкулозата; че българският народ, който преди 25 години заемаше първо място в Европа (Възражения от опозицията) по раждаемостта и естествения прираст на населението, днес е паднал два пъти по-ниско и рискува да бъде физически изроден.

Един от опозицията: Шом гладува!

Рангел Даскалов (зНП): При вашите евтини плодове!

Васил Коларов (к): Недейте издребнява. Това е един голям жизнен въпрос за българския народ. (Възражения от опозицията)

Председателстващ Димитър Ганев: (Звъни) Моля, няма да позволя да прекъсват. Рангел Даскалов! Напуснете заседанието. Квесторите да го поканят да напусне заседанието.

(Рангел Даскалов и всички народни представители от опозицията явяват заседанието със силни протести, изповоленни от народните представители от мнозинството с викове „Позор!“ и „У-у-у!“)

Няма да позволя да уронят престижа на Великото народно събрание с постоянни прекъсвания.

Един от опозицията: Държавен глава говори!

Васил Коларов (к): Г-жи и г-да народни представители! Г-н професор Петко Стоянов възхвалява именно този режим на нашето село, какъвто не съществува в никоя друга напреднала страна. Това беше политиката на немците на фъшизма. Индустриализацията и кооперирането — ето какво ще спаси България и нашето село. Те са от съществено значение за нас и за тяхното осъществяване съществуват напълно реални възможности. Даже ако не можем да конкурираме, пак трябва да се индустриализираме, понеже инак ние ще се превърнем в колония. (Ръкопесквания и гласове „Браво!“)

Кооперацията ние ще развиваме, понеже тя е единственият път — а за това съществуват и реални възможности — за увеличаване производителността на селския труд, за развитието на нашето селско стопанство. За това съществуват пълни и реални възможности. Грешките ще изправим в процеса на творчеството. Кооперацията ще бъде и трябва да бъде само доброволна.

Но г-н проф. Петко Стоянов се явя апологет на фашизма, когато тук възхваляваше кооперативното движение в фашисткия режим и

то противопоставяше на кооперативното движение под режима на Отечествения фронт. (Ръкоплекскания от мнозинството и гласове „Позор!“)

Г-н проф. Стоянов не иска да види, че в нашата страна днес съществуват повече от 400 селски трудови кооперации, че има цели села кооперирани, че селското население е обхванато от един небивал кооперативен ентузиазъм.

Критиката на г-н проф. Стоянов се харесва само на една шепа реакционери, на бившите сътрудници и ортащи на немските колонизатори. (Ръкоплекскания от мнозинството)

Г-н проф. Петко Стоянов заема менторожа поза особено в областта на финансовата политика. Той е ненадминат финансист! Когато той бил финансов министър, всичко било великолепно, течащо като мед и масло! Той оставил, когато напуснал министерския пост, „пълни каси“, а след него, след неговата оставка всичко се провалило и обезценило — и левът, и цените, и държавното съкровище!

Един от комунистите: Демагогия!

Васил Коларов (к): Но тъй като Петко Стоянов беше министър само десетина месеци, то очевидно не той е напълнил държавните каси. Ако те са били пълни, очевидно напълнили са ги фашистките правителства. Неговата реч не беше нищо друго, освен апология на фашистките правителства.

Цола Драгойчева (к): Това е вярно.

Васил Коларов (к): Но г-н Петко Стоянов е и защитник на грабежите на немските ортащи. Той беше против конфискацията на незаконно придобитите богатства.

Аз ще му припомня — съжалявам, че го няма тук. . .

Г-н от мнозинството: Той избяга.

Васил Коларов (к): . . . нашия разговор в Москва с него, като министър на финансите. Когато аз му поставих въпроса: г-н министре, не мислите ли да пристъпите към конфискация на имотите на всички ония, които сътрудничаха с немските колонизатори и ограбители на българската хазна и на българския народ, не мислите ли да прокарате подобен закон — той ми отговори: „Не, казва, нямам нужда от такъв закон. Аз съм измислил едно много леко и хитро средство. Тъй като всичките тези немски ортащи и грабители през време на войната са декларирали на данъчните власти само една малка част от своите приходи, то сега ние ще изследваме какви са били техните истински приходи, ще ги обложим с големи данъци и по този начин ние ще им вземем имотите“. Ето теорията на г-н бившия министър на финансите, който бил оставил касите на българското съкровище „пълни“, когато напуснал властта! Това беше способ да се помогне на немските ортащи и куизлинговци да се изплъзнат от отговорност за грабежите, които вършеха в ортаклък с немците във време на войната.

Г-н проф. Стоянов повтаря тук баснята за „увеличение“ на националния доход при фашисткия режим и за неговото „падане“ при Отечествения фронт. Що е това, ако не една апология на фашизма? Ние си припомняме как от тая трибуна през фашистко време фамозният Божилов, опирайки се на фалшиви изследвания на разни фашистки икономисти, се биеше в гърдите и викаше: България при фашисткия режим цъфти, българският народ благоденствува, неговият национален доход расте! И той привелаше цифри, че в фашистко време националният доход на България — запомнете: на България, която беше ограбена и разорена от немците — се увеличил двойно и тройно! Е добре, г-н професор Стоянов и днес върви по петите на Божилова и хвали фашисткия режим. Той иска с това да ужили правителството на Отечествения фронт.

Правителството на Отечествения фронт завари едно тежко наследство. Но г-н Петко Стоянов и тук бърза да оправдае фашистите: Какво ще говорим за тежко наследство — няма тежко наследство; има само престъпни дела на българското правителство!

Г-жа и г-да народни представители! Цяла Европа днес се превива под военната рездуха и разрушенията на немските разбойници. Даже Англия е загрижена за своето бъдеще. Видите ли, само България, ограбена, разрушена, разорена, е най-щастливата страна в света, тя е свободна от тежкото наследство на миналото! Що е това, ако не език на един фашистки апологет! За г-н професор Стоянов нямат значение даже и двете сушави години. Имало само „престъпните дела“ на българските правителства!

Може би, според мнението на г-н проф. Стоянов, България е в състояние да плати и добри репарации, които днес Гърция иска от нас! Може би българският народ, ограбен, разорен, ще бъде в състояние, без да се гледа на сушавите години, без да се гледа на дългогодишното фашистко разбойничествуване, да удовлетвори хищническите претенции на гръцките шовинисти и реакционери!

Тежкото наследство българският народ чувствава върху своите плещи. Но въпреки това тежко наследство, което заплашваше нашата страна с глад, Отечественият фронт спаси народа от глад и добитъка от измиране. При липсата на работен добитък и машини, нашите полета за засеяни, нашето село проявява нечуван трудов ентузиазъм в изпълнението на своя дълг към българския народ. Нашите железници работят, въпреки тежкото наследство. Само слепците не виждат трудовия ентузиазъм на българските работници

и селяни, на българската младеж, които ежедневно и всекидневно дават оляскани доказателства за своята готовност да направят всичко зависещо от тях, за да се повиши производството, за да бъдат залечени раните от миналото, за да може час по-скоро да настъпи часът на благоденствието на българския народ. (Ръкоплекскания от мнозинството)

Някои държави днес се друсат от стачки, изнемогат от безработица. Нашите работници имат право на стачка, обаче те не стачкуват, защото виждат подобрението на своето положение в условията на производството. И към това се стремят. И те наистина повишават производството. Цифрите на г-н Никола Петков за добива на въглища са една гавра с трудовия ентузиазъм, с героическото дело на българските рудничари! (Ръкоплекскания от мнозинството) Г-н Никола Петков им приписа, че днес те произвеждали 3.900 тона на ден, когато истината е, че пернишките рудничари днес произвеждат 9.500—10.000 тона. (Ръкоплекскания от мнозинството и гласове „Да живеят!“) Такива са всичките цифри на Никола Петков!

Аз няма да се разпростирам върху тоя въпрос. Навярно г-н министърът на финансите ще използва случая, за да даде истинските цифри за нашето стопанско положение, за да даде една вярна картина на икономическото положение на нашата страна, което се опитаха безразборно да фалшифицират представителите на опозицията.

След втората световна война произлязоха дълбоки промени в света и особено в Европа.

Съветският съюз работи над осъществяването на новата Сталинска петилетка, която ще възстанови разрушеното от немските бърбари и ще доведе до нов социалистически разцвет.

Работническата партия в Англия, която е на власт, си поставя за цел осъществяването на социализма. Франция и Италия се съновяват в борба срещу капиталистическите гръстове, по пътя към социализма. Това творят такива първостепенни сили, каквито са комунистическите и социалистическите партии в двете страни. В Полша и Чехословакия 75% от промишлеността е национализирана. В Швеция правителството се нарича открито социалистическо. Във всички останали европейски страни прогресивните сили поставят на дневен ред крупни социални реформи. Само политическите слепци не виждат накъде върви светът.

И България не прави изключение. Нейното възраждане и процъфтяване е в една такава система, при която трудът ще бъде решаващият фактор, както е казано в декларацията на нашето правителство. Но България не ще подражава буквално на другите страни, а ще върви по свой собствен, български път. Частната инициатива, кооперацията и държавните предприятия — ето основните елементи на нашата социална система, която се поддържа от Отечествения фронт.

Само един неуравновесен човек би се обявил днес против частната инициатива, когато 80% от народа са частни собственици.

Отечественият фронт ще насърчава и поддържа кооперацията, понеже само чрез нея дребните производители ще увеличат производителността на своя труд.

Създаването на крупна държавна индустрия днес е единствено възможният път за индустриализирането на страната. Но отечественофронтовската държава ще насърчава и частната инициатива в тая област, стига тя да служи на нуждите на страната и да се подчинява на държавния контрол.

Отечественият фронт и правителството на Отечествения фронт, начело на което стои Георги Димитров, ще реформират из основи нашата страна. Но това те ще правят заедно с народа и чрез народа; те никога не ще предприемат нещо против волята на народа или за което нашата страна не е узряла. (Ръкоплекскания от мнозинството) Те не ще правят експерименти, а ще творят историческо дело на възраждането и обновата на нашата страна чрез демокрацията и прогреса. Само политически джуджета и изтърсаци на един отживял времето си строй не виждат новата епоха, в която навлезе нашата страна. Но народът я разбира и той с ентузиазъм посреща историческата декларация на правителството, начело на което стои Георги Димитров.

В правителствената декларация — като никога в миналото, когато е имало само хвалби — са посочени открито нашите слабости, грешки и увлечения. Опозиционните оратори се заловиха за тях, за да „съкрушат“ Отечествения фронт. Бедните! Те не знаят, че в самокритиката е силата на една истинска народна власт, която твори и е решена да върви напред. (Бурни ръкоплекскания от мнозинството)

Петковци, петкостояновци и дудчевци си въобразяват, че като повтарят и раздухват онова, което се съдържа в критическата част на декларацията на правителството, ще съкрушат и съборят правителството. Те сънуват просо, както гладната кокошка! (Смях и ръкоплекскания от мнозинството)

Отечественият фронт ще се критикува и ще осъществява своята велика творческа програма. Гаранцията за това е народът, който дава всичката си подкрепа на правителството на Отечествения фронт. (Ръкоплекскания от мнозинството) Гаранцията за това е в Отечествения фронт, в партиите, които влизат в него, в обществените организации, които се групират около него. Гаранцията за това е в главната опора на Отечествения фронт — Работническата партия, която ангажира в изграждането на нашата млада народна демокрация всички свой престиж, завоюван в течение на 50-годишна беззаветна борба. Гаранцията е, че в това дело партията влага огромния опит, престиж и авторитет на своя вожд Георги Димитров. (Върно!) Продължителни ръкоплекскания от мнозинството)

Народът е в Отечествения фронт. Той поддържа правителството на Георги Димитров, и той ще победи. (Всички народни представители от мнозинството, министрите и членовете на бюрото стават прави и продължително ръкоплескат)

Председателстващ Димитър Ганев: Има думата за предложение народният представител г-н Цветан Капитанов.

Цветан Капитанов (з): Г-да народни представители! Права предложение, речта на другаря председател на Великото народно събрание и временен председател на републиката да бъде отпечатана в специална брошура. (Буря и продължителни ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ Димитър Ганев: Който приема това предложение на народния представител Цветан Капитанов, моля, да

Подпредседатели: { ДИМИТЪР ГАНЕВ
Д-Р ПЕНЧО КОСТУРКОВ

вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Ръкоплескания от мнозинството)

Заседанието се вдига за утре, 6 декември, 15 ч., със същия дневен ред, а именно:

1. Разискване по правителствената декларация. (Продължение)
2. Попълване бюрото на Събранието с един подпредседател.
3. Първо четене на законопроекта за намаление на дневните и квартирните пари на народните представители от Великото народно събрание.

Който приема този дневен ред, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Закривам заседанието.

(Закрито в 19 ч. 30 м.)

Секретаря: { ЙОРДАН ЧОБАНОВ
РАДА НОЕВА

Началник на Стенографското отделение: ТОДОР АНГЕЛИЕВ .